

J.nr. (udfyldes af CISU)

--	--	--	--

Projekttitle:	Skolehaver Moray - 4.		
Den danske ansøgende organisation:	AXIS		
Evt. andre danske partner(e):			
Lokale partnerorganisation(er):	Pachatusan		
Land(e):	Peru	Landets BNI per indbygger: 5.500 USD – 2011-WB	
Projektstart-dato: 01.02.2013	Projekt slut-dato: 31.01.2016	Antal måneder: 36	
Kontaktperson for projektet: Navn: Niels Boe Emailadresse: nb@axisngo.dk			
Ansøgt beløb fra Projektpuljen: 2.159.734		Forbrug pr. projektår: 719.911 (Samlet beløb delt med antal projektår)	
Er der tale om en genansøgning? (Til Projektpuljen eller Udenrigsministeriet)? [x] Ja, tidl. søgt dato: 1.9.2011			
Er der tale om: [X] B. Et projekt i forlængelse af et projekt, der tidligere er blevet støttet (af Projektpuljen eller andre).			
Ønskes svarbrev på (vælg en): [x] dansk			
Resumé (maks. 10 linjer – skal skrives på dansk, også selvom den øvrige ansøgning er på engelsk) Projektet bidrager til at udbrede modellen "Skolehaver Moray" (MM) i skoler i hele Cusco regionen og derved bidrage til at imødegå marginaliseringen af den oprindelige befolkning. Strategien er 3-delt: 1) Etablering af 25 demonstrationsskoler i 8 udvalgte kommuner som evidensbaseret fortalervirksomhedsarbejde, 2) Kapacitetsopbygning af civilsamfundet som et redskab i fortalervirksomhedsarbejdet og 3) Sikring af MM's udbredelse på nye skoler i Cusco regionen gennem lokalt finansierede 'distriktsuddannelsesprojekter'.			

 Dato
14.9.2012

Ansvarlig person (underskrift)

 Sted
AXIS

 Ansvarlig person og position (blokbogstaver)
Niels Boe – projektmedarbejder

2. Ansøgningstekst

A. SAMARBEJDSPARTNERNE

A.1 Den danske organisation

Kort om AXIS

AXIS er en dansk NGO grundlagt i 1995, der har fokus på uddannelse og arbejder i Bolivia, Peru og Ghana. AXIS arbejder ud fra en vision om et globalt samfund, hvor alle mennesker har lige rettigheder til, i og igennem uddannelse, og hvor alle er aktive medborgere med lige mulighed for at deltage i demokratiske, sociale, økonomiske og kulturelle beslutningsprocesser.

Formålet med AXIS' arbejde tager sit udgangspunkt i organisationens mission om at:

- Uddannelse er en *rettighed* og en *forudsætning* for bæredygtig demokratisk udvikling både individuelt og kollektivt.
- Uddannelse er et af de væsentligste midler til udryddelse af fattigdom og undertrykkelse.
- Uddannelse kan åbne op for kendskab til og opnåelse af andre rettigheder.

AXIS' fokus er, uddannelse skal prioritere demokratisk dannelse, refleksion og handlekompetence, byggende på deltagernes egen viden og behov. Aktivt medborgerskab fremmes ved at støtte borgere i at blive "kan-vil-tør-gør-mennesker". Uddannelsesaktiviteterne skal være baseret på lighed i forhold til køn, race, etnicitet, reproduktiv sundhed og religion. AXIS har erfaring med rettighedsfremmende projekter, hvor fokus er at udvikle nye innovative modeller og metoder, der opfylder seksuelle, reproduktive samt uddannelsesmæssige rettigheder. De faglige indsatsområder er: Interkulturel og tosproglig undervisning - TIU, grundskoleundervisning, Seksuel og Reproduktiv Sundhed og Rettigheder (SRSR) og ungdoms-lederuddannelse. Gennem samarbejde med partnere i Syd fokuserer AXIS på at tilføre partnerskabet værdi samt styrke partnerne administrativt, organisatorisk, fagligt og i fortalervirksomhed.

AXIS teamet i dette projekt er:

Frivillige tovholdere:

Kristina Weibel: cand.scient.soc. med specialisering i Udvikling og Internationale Relationer fra AAU. Videnskabelig assistent ved SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd). Flere års erfaring med udviklingsprojekter i Peru: 2½ år som frivillig tovholder ved AXIS samt tidligere frivilligt arbejde og praktikophold ved Ibis i Peru.

Lene Almdal: stud.cand.mag i Spansk Sprog og Kultur og Tværkulturelle Studier. Koordinator på integrationsprojekt ved Københavns Kommune. Erfaring med flere udviklingsprojekter i Latinamerika gennem frivilligt arbejde, samt erfaring med politisk arbejde for danske NGO'er.

Faglig baggrundsgruppe:

Susanne Pérez: cand.mag. (Pædagogik og Kultur- og Sprogødestudier). Underviser i Unge2-projektet. 5 års erfaring fra arbejde i to peruanske NGO'er (særligt i Cusco) som efteruddanner indianske lærere i tosproget interkulturel undervisning og med ansvar for netværksopbygning og fortalervirksomhed i forbindelse med udviklingen af Den Regionale Uddannelsespolitik og regionale valg i Cusco. Taler flydende spansk og forståeligt quechua. Udgiver internationale artikler om tosproget interkulturel undervisning i Peru.

Catherine Watson: seminarielektor på læreruddannelsen (professionshøjskolen UCC), projektansat hos AXIS. Forfatter på undervisningsmateriale hos Gyldendal og Alinea. Master (MA) i Fremmedsprogsundervisning fra University of Surrey. Flydende i spansk. Faglig sparringspartner og gæsteunderviser i projektet.

Charlotte Lange: sociologistuderende ved AAU med specialisering i det civile samfund, politiske identiteter og social kapital. Praktikant på projektet i efteråret 2011. Igangværende specialeskrivning omhandlende kønsideal og udviklingssamarbejde med udgangspunkt i Modelo Moray. Indgående kendskab til partnerorganisationen og deres arbejde med køn. Erfaringer med diverse frivilligt arbejde.

Thomas Rathje: cand.scient i udviklingsgeografi med speciale i bæredygtig turisme fra Københavns Universitet og University of Queensland. Erfaring med udviklingsarbejde i Syd- og Mellemamerika, specielt Peru. Ligeledes arbejds erfaring fra Sydøstasien, Afrika og Oceanien fra bla. rådgivning, frivilligt arbejde og feltarbejde.

Isabel Sande Frandsen: Cand.scient.soc. (Internationale Udviklingsstudier og Kultur- & Sprogødestudier). Journalist. Flere års erfaring fra Peru både akademisk og i forbindelse med udviklingsprojekter og journalistisk.

Sekretariatsansvarlig:

Niels Boe: projektmedarbejder hos AXIS. Lærer. Mange års projekterfaring fra Peru, Bolivia og Ghana.

A.2 Den lokale organisation

Pachatusans mål er at sikre en uddannelse af kvalitet til de fattigste områder af højlands- og regnskovsområderne i regionen Cusco.

Et flertal af Pachatusan's medlemmer har 20-30 års erfaring fra ledende stillinger i undervisningssektoren i Cusco-regionen og har arbejdet med undervisning af børn og voksne, udarbejdelse af faglige curricula, udvikling af undervisningsmaterialer og videreuddannelse af lærere mm.

Herigennem er der opbygget langvarige relationer og et stort netværk inden for såvel uddannelsessektoren (embedsmænd på kommunalt og regionalt niveau) som på det mere politiske plan lokalt og regionalt.

Pachatusan har, i samarbejde med andre lokale NGO'er (CIPRI og Arco Iris), gennemført en række store alfabetiseringsprojekter med voksenundervisning, finansieret af den peruanske stat og regionalregeringen. Med denne baggrund, samt med baggrund i den yderligere prestige, som indeværende projektet har skabt, er Pachatusan nu et ledende medlem af en række lokale og regionale uddannelsesnetværk, heriblandt regionalregeringens uddannelsesnetværk "Consejo Consultivo Regional del Gobierno Regional del Cusco".

Samarbejdet med AXIS om Skolehave Moray-projektet har styrket organisationen markant. Det har ikke altid været en nem proces at bryde gamle traditioner, men Pachatusan fremstår nu som en stabil og velfungerende NGO med god administration og et udviklet demokrati på basis af en stadig større medlemsbase.

Igennem årene har vi – AXIS og Pachatusan - i fællesskab taget en række initiativer, der har styrket organisationen demokratisk, fagligt og administrativt:

1. Projektets lokale revisor, som AXIS anvender i en lang række af sine projekter i Peru og Bolivia, har haft særlige opgaver knyttet til sit arbejde med revisionsbesøg. Disse besøg har styrket Pachatusan juridisk/strukturelt og administrativt. Administrationen beskrives nu i revisionsrapporter som sikker og med klare og gennemsikkelige procedurer.
2. Finansieret af projektet gennemførte Rosario Vega, en peruansk konsulent, for 1½ år siden en organisationsanalyse – herunder strategiudvikling. Pachatusan fulgte denne analyses anbefalinger.
3. Medlemstallet er øget. Der er igennem det sidste års tid optaget 8 nye medlemmer hvoraf flertallet er unge kvinder og mænd med kompetencer inden for jura, sundhed, kommunikation og fortalrarbejde. Pachatusan forventer at optage yderligere 5 medlemmer på organisationens næste generalforsamling. Ønsket fra Pachatusans side har været at få en medlemsgruppe, der er fagligt bredere sammensat og som dermed kan bidrage med nye input til organisationens arbejde.
4. Der er igennem sidste projektperiode skabt en markant øget bevidsthed om og interesse for alliance- og netværkssamarbejde med partnere, der har supplerende kompetencer indenfor fx arbejde med køn og Tosproget Interkulturel Undervisning (herefter TIU). Igennem 2012 har der fx fundet en række erfaringsudvekslingsmøder sted mellem Pachatusan og Fe y Alegria med fokus på køn, TIU og produktionsuddannelse.
5. Samarbejdet med andre NGO'er er styrket markant igennem de sidste par år. Den gennemførte partnerskabskonference i Peru/Cusco i juli 2012 har desuden bidraget til indgåelsen af en række nye samarbejder med centrale peruanske NGO'er indenfor uddannelsesområdet – herunder Fe y Alegria, Tarea, Kallpa og Formabiap.

Pachatusans medlemmer laver et massivt frivilligt arbejde som supplement til projektets finansierede indsats. Pachatusans mangeårige erfaringer med og demonstration af et stort frivilligt arbejde er en central styrke og sikkerhed for bæredygtighed.

Endelig er det en væsentlig styrke, at samtlige af Pachatusans centrale medlemmer er tosprogede (spansk og quechua), hvilket er vigtigt i forhold til at sikre en klar og tillidsfuld kommunikation med landsbysamfundene. Hovedparten af medlemmerne kommer desuden fra Cusco-regionen og har dermed et godt lokalkendskab til regionen og de forskellige kulturer og befolkningsgrupper.

A.3 Samarbejdsrelationen og dens perspektiver

AXIS og Pachatusan har samarbejdet, siden Pachatusan blev etableret som organisation i 1998. I de første år deltog Pachatusan i AXIS-organiserede lærer- og ungdomsudvekslinger organiseret af AXIS, med bl.a.

Besøg på en række danske uddannelsesinstitutioner. Projektet "Skolehaver Moray", som blev igangsat i 2004, var det første projektsamarbejde mellem organisationerne.

Samarbejdet har været udbytterigt for såvel AXIS som Pachatusan, der begge får tilføjer ny viden og konkrete erfaringer fra arbejdet med alternative uddannelsesmetoder og pædagogikker.

Samarbejdet, og det ansøgte projekt, forventes at styrke Pachatusan yderligere som organisation gennem tilføring af viden og kompetencer inden for partcipatoriske metoder, køn og TIU. Samtidig vil en fortsat styrkelse af organisationens interne processer, samt evne til at indgå samarbejder med andre peruanske organisationer, være med til at skabe en udvidet platform for at udføre det fortalerarbejde, der skal sikre udbredelse og bæredygtighed af konceptet omkring Moray-modellen (herefter MM)¹, samt den eventuelle udbredelse på nationalt plan.

Samarbejdsrelationen og det konkrete projekt forventes yderligere at styrke AXIS' erfaringer med fortalervirksomhed inden for uddannelsessektoren samt med forældreinddragelse og mobilisering af civilsamfund.

Med afsæt i den netop gennemførte partnerskabskonference i Cusco er der ligeledes skabt en række muligheder for på nationalt plan at foretage en koordineret indsats i forhold til styrkelse af uddannelse for marginaliserede børn og unge i landområder.

Pachatusan bidrager til samarbejdet med sin store faglige styrke inden for kontekstualiseret, teknisk-produktivuddannelse, sit solide kendskab til den uddannelsesmæssige kontekst, sine mangeårige erfaringer inden for uddannelsessektoren i Cusco og de stærke relationer der er blevet udviklet mellem organisationen og lokalsamfundene, lærere og kommunale og regionale myndigheder.

AXIS vil bidrage til samarbejdet gennem en fortsat styrkelse af partners administrative og organisatoriske procedurer og praksisser samt gennem tilføring af viden og konkrete redskaber i forhold til partcipatoriske pædagogikker og undervisningsmetoder, kollegial supervision og forældreinddragelse.

Skolehave-projektet slutter med denne projektperiode.

De erfaringer og den viden, der er opnået gennem projektet, forventer vi, vil kunne spredes og videreudvikles på nationalt plan, gennem fortalervirksomhed, bl.a. i samarbejde med andre NGO'er.

B. PROJEKTANALYSE

B.1 Hvilken sammenhæng indgår projektet i?

Økonomi og Human Development²

Den oprindelige befolkning i Perus højland har ikke mærket meget til Perus økonomiske opsving fra 1990'erne og frem. På trods af at landets BNI pr. indbygger er steget inden for de sidste år, er det ikke lykkedes at formindske den store sociale og økonomiske ulighed mellem by- og landbefolkningen, en ulighed som er særligt udtalt for den oprindelige befolkning på landet.

Ser man kun på den oprindelige befolkning i landet, lever 26,1 % af denne i ekstrem fattigdom (mindre end en dollar at leve for om dagen). Også i Cusco-regionen, som dette projekt arbejder i, er 49,5 % af befolkningen fattig (mellem 1 usd og 2,5 usd), og 35,4 % af børnene under fem år lider af kronisk underernæring. Perus Gini-koefficient er på 48 i 2010 og studier viser at polariseringen mellem de rigeste og fattigste har været så godt som uændret fra 1989 til 2004.

Det betyder, at man nu i højere grad fokuserer på at finde metoder, der kan bryde med uligheden. I Peru er det især ulighed i forhold til uddannelse og sundhed, der påvirker landets Human Development Index. voldsomt. Den nødvendige omfordeling af resurser kan dog så småt observeres. Således bruges der i en region som Cusco 4,9 % af landets BNP på uddannelsessektoren, mens landsgennemsnittet ligger på 3 %.

¹ Se i øvrigt Bilag G for en oversigt over akronymer

² Oplysningerne i dette afsnit bygger på følgende kilder:

- Cueto, Santiago, Gabriela Guerrero, Juan León, Elisa Seguin og Ismael Muñoz (2009): Paper commissioned for the EFA Global Monitoring Report 2010. Reaching the marginalized. Explaining and Overcoming marginalization in education: a focus on ethnic/language minorities in Peru.
- Det peruanske undervisningsministeriums eget statistiske materiale. Findes på <http://escale.minedu.gob.pe>
- UNDP (2010): Informe Regional sobre Desarrollo Humano para América Latina y el Caribe. Actuar sobre el futuro: Romper la transmisión intergeneracional de la desigualdad.

Den oprindelige befolkning i uddannelsessystemet³

Selvom uddannelse også blandt de oprindelige folk anses som et middel til social opstigning og økonomisk vækst, har den nærmest haft den modsatte effekt for dem. På trods af at næsten 100 % af de quechuatalende børn i højlandet starter i skolen, går de, ifølge de officielle tal, gennemsnitligt kun 5 år i skole (grunduddannelsen er på 6 år), overfor 10 år i byerne. Derudover bliver 34,6 % af de quechuatalende elever forsinket i deres skolegang inden for de første 6 år. Det betyder, at en stor del af børnene må leve et liv som funktionelle analfabeter. De færreste får en egentlig uddannelse og dermed mulighed for at skabe bedre livsvilkår for sig selv og deres familier. Dette gælder i endnu højere grad for piger. 26,8 % af kvinderne på landet er analfabeter. Pigers skolegang er et meget væsentligt element i at sikre lavere børnedødelighed, senere giftermål, sundere børn, kvalificeret arbejde, øgning af familiernes indkomst og deltagelse i demokratiske sammenhænge etc.

For den oprindelige befolkning har uddannelsessystemets kvalitet ikke kun været et spørgsmål om økonomiske investeringer men i høj grad om indhold, metoder og sprog i undervisningen. Uddannelsessystemet i Peru har fejlet igennem årtier ved dels at ville undervise den oprindelige befolkning på spansk i stedet for de oprindelige sprog, dels at undervise ud fra vestlige og urbane læseplaner, der kun havde lidt at gøre med børnenes kontekst, og dels ikke at undervise i spansk som et andetsprog. Disse forføjede uddannelsesmodeller byggede bl.a. på idéen om, at den oprindelige befolkning skulle "opdrages" og "civiliseres" sprogligt og kulturelt og flytte fra land til by for at kunne fungere som ligestillede medborgere (civiliseringstilgangen). Viden om fx landbrug i højlandet, den lokale flora og fauna, traditionel medicin, eller idéer, der byggede på de oprindelige folks verdensforståelser, var derfor bandlyste fra klasseværelset.

På trods af at civiliseringstilgangen allerede i 1970'erne blev ændret til tosproget undervisning i uddannelseslovgivningen, og sidenhen til tosproget interkulturel undervisning (herefter TIU) i 1980'erne, var implementeringen af den nye tilgang begrænset, og virkeligheden på skolerne er stadig i dag præget af civiliseringstilgangen. Således er det kun på 10 % af skolerne i quechuaområder, at undervisningen foregår på quechua.

Retten til TIU er en del af ILO's Konvention 169 (Tribal Peoples Convention), som Peru ratificerede i 1989 og som blev indskrevet i Grundloven i 1993.

Børnene i projektområderne lever i en kontekst hvor både de oprindelige sprog og det officielle sprog spansk tales. Ud over at være en rettighed, er TIU fundamentet for udvikling af elevernes faglige og sociale kompetencer. God undervisning bygger videre på de erfaringer og den viden, børn møder op med i skolen. Derfor skal de sprog og kulturer børn repræsenterer være synlige i skolen. Når børn fortsætter udviklingen af deres færdigheder på to sprog, står de for det første stærkere fagligt, og for det andet får de muligheden for at udvikle en kulturel identitet, der styrker dem som minoritet i et dominerende majoritetssamfund.

Politisk kontekst

I Alan Garcías regeringsperiode (2006-2011) har de oprindelige folk måttet kæmpe massivt mod regeringens politik for at bevare deres tidligere erhvervede kollektive rettigheder, især territoriale rettigheder. Også på uddannelsesområdet har oprindelige folks organisationer i flere omgange været nødt til at protestere kraftigt mod diskriminerende beslutninger. Der har dog samtidig været ansatser til en forbedring af den oprindelige befolknings situation, da det i samme regeringsperiode lykkedes for to højlandsindianske kvinder at blive valgt ind i parlamentet. Ved hjælp af de nationale medier, stor international opbakning og konkrete lovforslag til beskyttelse og udvikling af de oprindelige folks sprog og kultur (vedtaget i juli 2011) er det lykkedes at gøre opmærksom på marginaliseringen af de oprindelige folk.

Med valget af præsident Ollanta Humala i 2011 har de oprindelige folk nationalpolitisk set fået en favorabel kontekst. Den nye præsident støtter varmt TIU og fokus på oprindelige folk og har allerede nu vist, at der er handling bag ordene. Skoler i fx quechuaområder, der tidligere ikke blev anerkendt som TIU-skoler, er nu anerkendte og dermed sikret retten til lærere, der kan undervise på quechua samt til at modtage TIU-undervisningsmaterialer. Ligeledes har undervisningsministeriet for nylig udsendt en detaljeret pædagogisk guide til TIU til høring i de regionale uddannelsesråd, hvoraf det tydeligt fremgår, at de oprindelige folks sprog, verdensforståelse og hverdag skal danne grundlag for undervisningen.

³ Oplysningerne i dette og de følgende to afsnit bygger på følgende kilder:

- Ministerio de Educación del Perú (2012 – upubliceret): *Hacia una educación intercultural bilingüe de calidad. Propuesta pedagógica. Documento de consulta.*
- Pérez, Susanne og Lucy Trapnell (2012): "Language and culture in education: comparing policies and practices in Peru and Ethiopia." I Skutnabb-Kangas, Tove og Kathleen Heugh (red.). *Multilingual Education and Sustainable Diversity Work: from Periphery to Center.* Routledge.

Decentralisering og demokratisering

Allerede i 2002 blev to decentraliseringslove vedtaget, hvis formål var at decentralisere langt flere af statens funktioner ud til regionerne, provinserne og de enkelte kommuner. Samtidig blev såvel den centrale som de decentrale statsinstanser demokratiseret ved at give civilsamfundet medbestemmelse i formuleringen af politikker, økonomiske prioriteringer og udviklingsplaner på bl.a. uddannelsesområdet.

Denne positive demokratisering og decentralisering af uddannelsessystemet har medført en større bevidsthed om de oprindelige folks uddannelsesbehov og har i mange peruanske regioner medført, at de oprindelige folks organisationer aktivt påvirker regionale og lokale uddannelsespolitikker gennem de institutionaliserede partcipatoriske fora. Ligeledes har forældre fået større mulighed for at påvirke deres landsbyskole ved hjælp af de såkaldte "Consejos Educativos Institucionales" (CONEI), der sammensættes af skolens personale, forældrerepræsentanter, elevrepræsentanter og andre med særlig interesse i den enkelte skole. CONEIs funktion er dels at udarbejde den enkelte skoles udviklingsplan, men også at overvåge skolens kvalitet og løbende deltage i den videre udvikling af skolen.

Decentraliseringsprocessen har åbnet op for, at lokale myndigheder kan finde og finansiere løsninger på lokale problemstillinger. Ved hjælp af CONEIs kan lokalsamfund og skoler sammen definere problematikker i deres omgivelser og gøre noget ved dem. I områder med høj andel af børn med kronisk underernæring, er det oplagt, at undervisningen – som det gøres i projektet Skolehaver Moray – tager udgangspunkt i den konkrete problematik og bidrager til at løse den.

Uddannelses-NGO'er har i mange år spillet en vigtig rolle i innovationen af skoletilbuddet for de oprindelige folk. På trods af mange gode erfaringer har det dog altid været svært at udbrede og implementere dem i større områder, hvor de også kunne være relevante, fordi uddannelsessystemets centraliserede struktur besværliggjorde dette. Derfor er fortalervirksomhed ofte blevet udeladt som en komponent i NGO'ernes udviklingsprojekter.

Som et resultat af decentraliseringsprocessen er det inden for de sidste år blevet muligt at udbrede de bedste undervisnings erfaringer gennem lokale, distrikts og regionale uddannelsesprojekter, hvis finansiering typisk sikres af de tilsvarende "rådhus" (gobierno local/distrital/regional). Fortalerarbejdet, der tidligere var dybt afhængigt af samarbejde med staten, kan derfor nu foretages over for lokale og regionale instanser, der har en interesse i at fortsætte velfungerende udviklingsprojekter i deres områder. Det er derfor blevet oplagt at satse på den fortalervirksomhed, som Pachatusan, som en af de eneste NGO'er i Cusco-regionen, har udført igennem samtlige 3 projektperioder, som et afsluttende afgørende element i dette velfungerende uddannelsesprojekt.

B.2 Hvordan er projektet blevet forberedt?

Ansøgningen er en forlængelse af projektet Skolehaver Moray.

Første del gennemførtes i perioden 2004-2006, anden del fra 2006-2009 (inklusive en no-cost extension) og tredje del fra 2009-2011 (no-cost extension frem til 31. maj 2012).

Der er tale om en genansøgning. I afslaget fra bevillingsudvalget af november 2011 skrev

Bevillingskonsulenterne, at der *"imødeses en fornyet ansøgning, når vi sammen med partner har gennemgået og revideret projektet"*. Der peges på en række forhold, som skal afklares forud for en genansøgning:

- At foretage en dybdegående analyse af, hvordan læring fra gentagne erkendelser af, at MM endnu ikke er konsolideret og bæredygtig, kan bruges i planlægningen af en ny fase.
- At dokumentere hvad der er finansieret, hvor mange lærere/skoler osv., der kan fortsætte uden ekstern støtte, økonomisk bæredygtighed af skolehaverne på sigt osv.
- At skabe en overbevisende sammenhæng mellem problemanalysen og mål, indikatorer, resultater, aktiviteter og strategi.
- At analysere Pachatusans organisatoriske bæredygtighed.

Vi blev opfordret til at ansøge om en afsluttende projektforbereelse eller en partnerskabsaktivitet. Denne opfordring fulgte vi. Ansøgning om partnerskabsaktivitet, blev bevilget i februar 2012 og aktiviteten afsluttet august 2012.

Forberedelsesprocessen

Selve forberedelsesprocessen er forløbet over en 1½-årig periode og har inkluderet:

- I forbindelse med et projektbesøg i 2010 og 2011 blev der gjort status over projektet og samarbejdet mellem AXIS og Pachatusan, herunder søgt et klart billede af resultater og udfordringer.
- Der gennemførtes en ekstern evaluering af projektet i juni/juli 2011 med fokus på resultater og udfordringer

i forhold til at nå projektets mål⁴.

- Der gennemførtes endnu en ekstern evaluering i juni/juli 2012 med fokus på de pædagogiske aspekter af MM, herunder at undersøge modellens styrker og svagheder i forhold til at bidrage til øget læring og trivsel blandt eleverne, samt som redskab til at skabe en kontekstualiseret undervisning med udgangspunkt i elevernes sprog, kultur og hverdagsliv.⁵
- Der er i 2010-12 afholdt møder med lokale og regionale myndigheder (borgmestre, repræsentanter fra regionalregeringen samt embedsmænd fra lokale og regionale uddannelsesinstanser) med det formål at få deres input og idéer til det fremtidige arbejde samt opnå konkrete støtte.
- Der er afholdt møder/foretaget interviews med lærere, forældre og elever med henblik på at høre deres konkrete erfaringer og oplevelser i forhold til at arbejde med MM i praksis og anbefalinger til det fremtidige arbejde.
- Der er afholdt møder med andre uddannelses NGO'er i Cusco regionen med henblik på at indgå samarbejdsrelationer.
- Der gennemførtes en *partnerskabsaktivitet*, som omfattede en grundig analyse af projektets bæredygtighed, afholdelse af en række møder med lokale og regionale myndigheder samt afholdelsen af et *internationalt seminar* med fokus på erfaringsudveksling og netværksdannelse.

Partnerskabsaktiviteten samt internationalt seminar.

Partnerskabsaktiviteten, som afvikledes i Cusco i juli 2012, indebar en partnerskabsworkshop mellem AXIS og Pachatusan samt et seminar med deltagelse af lokale uddannelses- NGO'er, AXIS' partnerorganisationer fra Peru og Bolivia og Elena Burga, generaldirektør for "TIU - tosproget interkulturel undervisning og undervisning i landområder" i Undervisningsministeriet.

Workshoppens formål var at få identificeret de elementer i Skolehaveprojektet, som er/kan blive bæredygtige og overtaget af lokale kræfter/lokale myndigheder i løbet af det her søgte projekt. Desuden udarbejdes en strategi herfor. Seminaret havde til formål at bidrage til netværksdannelse, identificere potentielle fremtidige samarbejdspartnere og udveksle erfaringer.

De væsentligste resultater af partnerskabsaktiviteten er:

- Øget indsigt i projektets resultater - hvad der er finansieret, hvor mange lærere/skoler er bæredygtige og kan fortsætte uden ekstern støtte.
- Grundig problemanalyse med fokus på udfordringer i relation til den politiske, økonomiske, organisatoriske og pædagogiske bæredygtighed af henholdsvis projekt og partner
- Styrket relation til lokale og regionale myndigheder blandt andet med indgåelse af hensigtserklæringer med Nationalregering, Regionalregering og Cusco Kommune.⁶
- Etablering af samarbejdsrelationer, netværk og kontrakter med lokale, regionale og nationale uddannelses-NGO'er.⁷ Blandt andet er der indgået nye samarbejdsaftaler om fælles fortalervirksomhedsarbejde over for myndigheder samt udveksling af materialer og metoder inden for blandt andet køn og TIU.

Erfaringerne og den vigtigste læring fra projekt 3

Projektet er nået langt i forhold til at nå de opstillede mål, og der er opnået vigtige resultater i forhold til at sikre MM's bæredygtighed på sigt. Samtidig er der en række forhold, som gør, at projektet ikke kan betegnes som fuldstændig konsolideret og bæredygtigt. At arbejdet har været besværliggjort af naturkatastrofer og omskiftelige politiske forhold, er der ingen tvivl om, men også andre faktorer har spillet ind.

I det følgende gør vi kort status over erfaringerne og den vigtigste læring fra projekt 3.

For det første har vi været for ambitiøse, når vi tidligere har sigtet mod både at opnå modellens udbredelse, institutionalisering og lokale finansiering i løbet af en kort tidsperiode. Det tager længere tid at opnå gode og varige resultater. Ikke mindst når det drejer sig om så ambitiøs en indsats som at få en uddannelsesmodel institutionaliseret i det formelle peruanske uddannelsessystem samt at sikre lokal finansiering.

For det andet har projektet bredt sig over for mange skoler og for mange kommuner. Kombineret med at projektet har et lille projekthold, har det betydet, at det ikke har været muligt at udøve det konstante og kontinuerlige pres mod myndighederne, som er påkrævet. Det har været en medvirkende faktor til, at ikke alle kommuner har følt sig tilstrækkeligt forpligtede af indgående aftaler om delfinansiering. Denne vurdering

⁴ Evalueringen blev gennemført af den peruanske uddannelseskonsulent og nu generaldirektør for TIU og undervisning i landområder i Undervisningsministeriet, Elena Burga Cabrera. Se bilag H for en kort gennemgang af de overordnede resultater og anbefalinger.

⁵ Evalueringen blev gennemført af den peruanske konsulent Elvira Raffo Meiggs. Se bilag I for en kort gennemgang af de overordnede resultater og erfaringer.

⁶ Se bilag J, K og L

⁷ Se bilag M for et eksempel på en samarbejdsaftale.

bakkes op af Elvira Raffo i hendes evaluering, hvor hun netop anbefaler at reducere antallet af skoler og kommuner i en fjerde fase.

For det tredje har selve strategien med at satse på kommunal medfinansiering vist sig at være succesfuld. Dette fremhæves ligeledes i Elena Burgas evaluering. Ni ud af femten kommuner har underskrevet medfinansieringsaftaler, og bidraget økonomisk til implementeringen af MM i projektets skoler med 314.000 kroner.⁸ Ni skoler og skolehaver er på nuværende tidspunkt økonomisk og pædagogisk bæredygtige.

For det fjerde deltager størstedelen af forældrene nu aktivt i det praktiske arbejde på skolerne fx i forbindelse med anlæggelsen af skolehaver eller afholdelse af særlige festdage med salg af mad og produkter, ligesom forældre gør aktivt brug af den viden MM tilfører skole og lokalsamfund. Fx har familier anlagt egne minikøkkenhaver eller er begyndt at opdrætte marsvin. Det anbefales dog i de eksterne evalueringer at inddrage forældrenes viden og erfaringer mere aktivt i undervisningen.⁹

For det femte har fortalerarbejdet rettet mod de regionale og kommunale uddannelsesinstanser båret frugt, og der er opnået en række vigtige resultater på området. Blandt andet inddrages Pachatusan i relevante netværk og fora som eksperter og konsulenter på uddannelsesområdet (fx COPARE og COPALE)¹⁰, MM er indskrevet i de årlige undervisningsplaner (POA) på regionalt og lokalt niveau og Pachatusan inviteres af specialister fra det regionale og de lokale uddannelsesinstanser (DREC og UGELs) til at kapacitere lærere og foretage monitoreringsbesøg på skoler.¹¹ I de eksterne evalueringer anbefales det at fastholde og styrke relationen til de to uddannelsesinstanser samt at foretage en mere målrettet indsats i forhold til at mobilisere og kapacitere forældre og civilsamfund, så de bliver i stand til at varetage fortalerarbejde og stille krav til myndigheder/skoler om uddannelse af kvalitet.

For det sjette er der elementer af MM, som har været nedprioriteret i de første faser af projektet. Det gælder temaerne: køn og TIU. Der har ikke været en klar strategi for arbejdet, og har derfor heller ikke været tænkt tilstrækkelig systematisk ind i kapaciteringen af lærere og forældre eller i udarbejdelsen af materialer. Desuden har partneren Pachatusan ikke haft den tilstrækkelige viden og kompetencer på området. Modvilje blandt forældre og lærere samt mangel på egnede materialer har ligeledes haft betydning. Det betyder ikke, at de to temaer har været fraværende. Evalueringerne påviser væsentlige tegn på en holdningsændring blandt forældrene, ligesom der kan observeres fx øget deltagelse i undervisningen blandt pigerne. Indsatsen har dog ikke været tilstrækkelig systematisk. Det anbefales i de eksterne evalueringer at styrke køn og TIU bl.a. gennem kapaciteringen af lærere/forældre og udvikling af materialer.

For det syvende har det store antal skoler i projektet betydet, at der ikke har været tilstrækkelig tid til opfølgning og monitorering på skolerne. Det har betydet, at lærerne ikke i alle tilfælde har fået den nødvendige støtte og vejledning. Samtidig er det dog glædeligt, at en stor andel af lærerne, ifølge Elvira Raffos evaluering, udviser stort engagement og god forståelse for implementeringen af MM. Samt at lærere, som har deltaget i projektet helt fra start, nu stort set er selvkørende og fungerer som rollemodeller/sparringspartnere for nyere lærere. Det er Pachatusans vurdering, at ca. 110 af lærerne på nuværende tidspunkt kan fortsætte helt uden ekstern støtte. Det svarer til ca. halvdelen af de oprindelige deltagere. Dette understøttes af DREC, som foretager monitorering på skolerne, heriblandt af lærerne.¹²

For det ottende har strategien, hvor særligt udvalgte DAC-lærere (Docentes de Apoyo Colegial) kapaciteres og uddannes til at kunne undervise andre lærere i projektet, generelt fungeret godt. Til forskel fra specialister fra DREC og UGELs har DAC-lærerne den fordel, at de har et indgående kendskab til de lokale kontekster på skolerne, og de har mulighed for at foretage en tættere monitorering og opfølgning. Samarbejdet med lærerseminarierne har ligeledes været en succes, så længe det har kunnet lade sig gøre. På grund af høj lærerarbejdsløshed har seminarerne i Cusco dog været midlertidigt lukkede i en periode. De er nu åbnet for nye studerende igen.

For det niende er elevernes ernæringsmæssige tilstand forbedret som følge af, at de får ugentlige og mere varierede måltider på skolen produceret af afgrøder fra skolehaverne. Dette fremhæves blandt andet i Elvira Raffos evaluering. Denne positive effekt har ikke været et mål i sig selv, men ikke desto mindre tillægges det afgørende betydning af forældre og lærere, som har oplevet en mærkbar forandring i børnenes energiniveau

⁸ Se bilag N for et eksempel på samarbejdskontrakt samt bilag o for en oversigt over kommunal finansiering

⁹ Se bilag P for dokumentation af deltagelse i koordinerende møder med bondefællesskaber og forældreorganisationer (AMAPAFAS)

¹⁰ Se bilag Q for en oversigt over vigtige uddannelsesorganer og bilag R for dokumentation af deltagelse i uddannelsesråd (COPARE)

¹¹ Se bilag S for et eksempel på samarbejdet med UGELs og DREC

¹² Se bilag T for DREC's anerkendelse af MM.

og koncentrationsevne.

B.3 Problemanalyse

Hovedproblemet, som projektet adresserer, er den dårlige uddannelse, som tilbydes oprindelige folks børn i Perus landdistrikter. Uddannelsessektoren er blevet prioriteret lavt af skiftende peruanske regeringer. Ressourcerne til landets skoler er mangelfulde, lærernes uddannelse/efteruddannelse ringe, og i 2003 fik Peru den tvivlsomme ære at få sidstepladsen i den internationale Pisa-undersøgelse. Den peruanske regering erklærede det peruanske uddannelsessystem i "undtagelsestilstand", og alle skoler i landet blev frem til 2006 påbudt at fokusere al undervisning på to fag: Læsning/skrivning og matematik. Undtagelsestilstanden blev dog aldrig fulgt op af programmer til styrkelse af undervisningen i skolerne, hvorefter det blev overladt til de enkelte skoler selv at udarbejde en kriseplan. Resultatet var derfor, at den alarmerende situation forblev grundlæggende set uændret. Ikke mindst i skolerne i landdistrikterne og ikke mindst for pigerne.

Årsagerne til hovedproblemet (den dårlige uddannelse i landområderne) er komplekse og mangeartede. Dette projekt vil adressere en række centrale årsager på forskellige niveauer:

Myndigheders manglende sikring af kvalitetsuddannelse.

Nationale, regionale og lokale myndigheder i Peru har generelt prioriteret uddannelsesområdet lavt, og kun en meget lille procentdel af de samlede budgetter er gået til vedligeholdelse af skoler, undervisningsmaterialer, efteruddannelse af lærere osv. Samtidig har ministerielle undervisningsplaner på nationalt og regionalt niveau primært taget udgangspunkt i teoretiske fag, der ligger fjernt for størstedelen af børn af oprindelige folk i landområderne. Dette er med til at fremmedgøre skolen for børnene, som oplever en skole, der ikke forbereder dem på det, de har brug for, når en del af dem som voksne skal leve et liv som bønder på landet.

Som et alternativ til den fremmedgørende og passiviserende undervisning, der er realiteten i mange landsbyskoler, tilbyder projektet en alternativ uddannelsesmodel, MM. MM tager udgangspunkt i elevernes hverdag, traditioner og kundskaber. Modellen adskiller sig fra den traditionelle klasserumsbaserede undervisning ved at tage et pædagogisk udgangspunkt i praksis (fx via arbejde i skolehaverne) og ved at anvende partcipatoriske undervisningsmetoder. Samtidig lever modellen op til nationale krav om en TIU og regionale myndigheders forpligtelse til at garantere en teknisk-produktiv basisuddannelse.¹³ Det har banet vejen for et godt samarbejde med de regionale og lokale myndigheder. Det er dog fortsat kun en mindre del af implementeringen af MM, der finansieres af kommunerne, ligesom specialister ved de regionale og lokale uddannelsesmyndigheder endnu ikke har påtaget sig det fulde ansvar for den pædagogiske og tekniske implementering af modellen på skolerne.

Manglende opkvalificering og efteruddannelse af lærere

En del af problemet med den dårlige uddannelse i landområderne bunder i manglende opkvalificering og efteruddannelse af lærere og manglende omstillingsparathed blandt især ældre lærere. Der er generelt ikke megen prestige forbundet med at bo og/eller arbejde langt ude på landet i Peru. Derfor er det også ofte de dårligst uddannede lærere, der får arbejde på skolerne i landdistrikterne. Én af konsekvenserne er, at der er stort behov for efteruddannelse i pædagogiske metoder generelt. Da lærerne udgør en helt central brik i forhold til at skabe varige forandringer og forbedringer i undervisningen har de da også en særlig prioritet i projektet, hvor der sættes ind med holdningsbearbejdning og opkvalificering i nye undervisningsmetoder.

Med til denne problemstilling hører, at de regionale og lokale uddannelsesmyndigheder, som bl.a. har ansvaret for at efteruddanne lærerne, råder over begrænsede midler og derfor kun i begrænset omfang har mulighed for at foretage regelmæssige monitoreringsbesøg på skolerne. Det betyder, at myndighederne har en stor interesse i at samarbejde med anerkendte aktører på området, som Pachatusan. Det betyder samtidig, at der er et behov for tiltag, som kan være med til at sikre en fortsat opkvalificering af lærere og en tættere opfølgning på arbejdet på skolerne. Her udgør DAC-lærerne en vigtig fremtidig brik.

¹³ | Den Regionale Uddannelsesplan for Cusco (PER – Proyecto Educativo Regional), der gælder til 2021, forpligter Regional regeringen sig til at 'garantere en teknisk-produktiv basisuddannelse i overensstemmelse med regionens behov og udviklingspotentiale'. Ligeledes opfordrer den til 'en styrkelse af rum for borgerdeltagelse, som COPARE, COPALE og CONEI, således at lokalsamfundet aktivt kan være medformulerende i de kommunale og regionale uddannelsespolitikker, samt følge og evaluere på de samme.'

Forældres manglende kendskab til uddannelsesrettigheder og indflydelsesveje

I de landområder, hvor projektet arbejder, er en stor del af forældrene funktionelle analfabeter, der primært ernærer sig ved landbrug. Kun få forældre involverer sig i deres børns uddannelse, ligesom det er de færreste, der kender og stiller krav til deres børns uddannelsesmæssige rettigheder.

De fleste forældreorganisationer og bondefællesskaber har desuden kun begrænset erfaring i at få myndighederne i tale samt i at opnå finansiering af projekter til forbedringer af uddannelse eller forhold på skolerne fx gennem de kommunale partcipatoriske budgetter. At få del i budgetterne forudsætter viden om myndigheders strukturer og beslutningsprocesser, men kræver også en mere teknisk kapacitet i forhold til at kunne analysere, udvikle og præsentere projekter. En kapacitet, som forældre og bondefællesskaber sjældent er i besiddelse af. Derudover ved mange kommuner ikke, hvordan de skal implementere loven om kommunale partcipatoriske budgetter, således at den også kommer børn og unge til gode. Da forældre og bondefællesskaber potentielt set spiller en vigtig rolle på disse punkter, vil der være fokus på dette problemfelt i projektet

Kønsmæssige uligheder og udfordringer i arbejdet med tosproget interkulturel undervisning

Selvom størstedelen af eleverne i højlandet omkring Cusco er quechuatalende, undervises der kun i tosproget interkulturel undervisning på et fåtal af skolerne. Der er generelt mangel på undervisningsmaterialer på quechua og på lærermaterialer, som anviser, hvordan en interkulturel tosproget undervisning kan tilrettelægges i praksis. Derudover mangler mange lærere den nødvendige viden og de relevante kompetencer på området, ligesom der blandt en del af lærerne er en holdningsmæssig barriere i forhold til at undervise i og på quechua. Samme holdningsmæssige barrierer findes hos en del forældre, der ser spansk som nøglen til et bedre liv i byen for deres børn.

Der er fortsat store kønsmæssige skævheder på uddannelsesområdet. En væsentlig højere andel af pigerne går ud af skolen, inden de har afsluttet grunduddannelsen, og andelen af analfabeter er væsentlige højere blandt kvinder på landet, end hvad der er tilfældet for mænd. Fastlåste kønsroller og holdninger hos elever, forældre og lærere bidrager til, at kønsmæssige uligheder reproduceres. Samtidig mangler mange lærere viden og redskaber, i form af materialer og metoder, til på kvalificeret vis at kunne adressere spørgsmål om køn og kønslighed.

Mange af de samme udfordringer i forhold til at håndtere spørgsmål om køn og interkulturel tosproget undervisning finder vi hos Pachatusan, som på trods af væsentlige fremskridt fortsat står forholdsvis svagt på de to områder.

B.4 Interessentanalyse

Interessent	Involvering/ forhold til projektet	Interesse/motivation	Frygt/ modstand	Styrker	Svaghed
Pachatusan	I samarbejde med AXIS har Pachatusan. ansvaret for implementering af projektet	Ønsker at bidrage til, at MM videreudvikles og konsolideres til fordel for målgruppen		Mange års erfaring med lærerarbejde i Cusco regionen, efteruddannelse af lærere og implementering af MM. Omstillings- og læringsparate.	Ikke meget erfaring med intensivt samarbejde med andre CSOer – denne situation er markant bedret i slutningen af sidste projektperiode.
DAC-lærere	En gruppe udvalgte skolelærere som efteruddanner og superviserer projektets lærere i MM's metoder	Ønsker at bidrage til eleverne får en bedre, mere relevant uddannelse og at elevernes familier får en højere levestandard og bedre fremtidsmuligheder. Ønsker at bidrage til, at andre lærere kan undervise efter MM		Erfarne lærere som kender området, elevgruppen og befolkningerne godt. Kender MM fra arbejdet i de første projektperioder. Har modtaget en række kurser i diverse temaer inden for MM.	Begrænset erfaring med at efteruddanne og yde supervision over for kolleger
Skolelærere 1., 2. & 3. projektperiode	Alle lærere på skolerne som har været involverede i projektet – skal implementere MM i deres undervisning	Ønsker at gøre skolens undervisning mere vedkommende. Ønsker at forbedre børnenes levestandard og fremtidsmuligheder	Nogle frygter eller forventer, at det er svært og tidskrævende at indføre nye undervisningsmetoder	Kender området, elevgruppen og lokalbefolkningen. Noget kendskab til og erfaring med MMs metoder	Stadigvæk behov for støtte i at anvende MMs metoder især inden for køn og TIU.

Lærere på skoler som er nye i den kommende projektperiode	Lærere på skoler som deltager i projektet for første gang i den kommende projektperiode	Ønsker at gøre skolens undervisning mere vedkommende for deres elever. Ønsker at forbedre børnenes levestandard og fremtidsmuligheder. Har hørt positivt om MM fra lærere på andre projektskoler. Ønsker at deltage.	Frygter eller forventer, at det er svært og tidskrævende at indføre nye undervisningsmetoder	Kender området, elevgruppen og befolkningerne	
Regional regering	Skal anerkende og finansiere MM med henblik på implementering i hele regionens landsbyskoler	Ønsker at give skolebørn en mere vedkommende skoleuddannelse som forbedrer deres levevilkår og fremtidige muligheder. Ønsker at sætte et fingeraftryk på regionen – som valgt myndighed.	Kan have en vis modvilje mod at støtte pædagogisk efteruddannelse, idet denne er svært påviselig – svært at "se". Meget nemmere at bygge en skolebygning.	Vigtigt for MM og projektets gennemslagskraft at myndigheder støtter projektet. Der er en samarbejds-aftale mellem projektet og de regionale myndigheder	Hvis ikke myndigheder oplever et permanent og stærkt pres, vil de måske ikke sætte særlig fokus på uddannelse.
Kommuner	Skal anerkende og finansiere MM med henblik på implementering i kommunens landsbyskoler	Ønsker at give skolebørn en mere vedkommende skoleuddannelse som forbedrer deres levevilkår og fremtidige muligheder. Ønsker at sætte et fingeraftryk på kommunen – som valgt myndighed.	Kan have en vis modvilje mod at støtte pædagogisk efteruddannelse, idet denne er svært påviselig – svært at "se".	Vigtigt for MM og projektets gennemslagskraft at myndigheder anerkender modellen. Har et budget (med penge fra staten) til projekter som fx MM. Disse budgetter bliver ikke brugt.	Processen om at søge projektpenge i kommunerne er meget tung.
DREC	Regional uddannelsesinstans - skal have kendskab til MM metoder for at kunne anbefale og indskrive modellen i det formelle uddannelsessystem.	Ønsker at give skolebørn en mere vedkommende skoleuddannelse som forbedrer deres levevilkår og fremtidige muligheder. Ønsker at tilbyde kvalificeret efteruddannelse til lærere/relevant personale i MM.		Har et positivt forhold til projektet – projektet har allerede gennemført flere kurser om MM for embedsmænd.	Manglende erfaring med praktiske tilgange til partcipatorisk uddannelse generelt og TIU.
UGEL	Kommunal uddannelsesinstans - skal opkvalificeres i MMs metoder for at kunne viderefremde efteruddannelse til kommunens lærere	Ønsker at give skolebørn en mere vedkommende skoleuddannelse som forbedrer deres levevilkår og fremtidige muligheder. Ønsker at kunne tilbyde kvalificeret efteruddannelse til lærere og andre relevant personale i MM.		Fle UGELs i regionen har et godt forhold til projektet	Manglende erfaring med praktiske tilgange til partcipatorisk uddannelse generelt og TIU.
Eleverne	Skal undervises efter MM	Ønsker bedre fremtidsmuligheder, varieret og kreativ undervisning og måltider.		Udviser generelt engagement ift. arbejdet i skolehaverne og de nye undervisningsformer.	
Forældre til elever i projektets skoler.	Laver praktisk arbejde i skolehaverne. Deltager i diverse andre aktiviteter ift. MM.	Interesserede i at deres børn klarer sig godt i skolen, får en bedre ernæring. Interesse for at lære om nye landbrugsmetoder for at forbedre hele familiens ernæring og levestandard.	Nogle forældre frygter at TIU og undervisning på quechua om egen kultur vil være spild af tid og hindre deres børns udvikling	Kender det indfødte sprog (quechua), kultur, og de traditionelle landbrugsmetoder. Generelt motiverede for at forbedre deres families levestandard og muligheder for fremtiden.	Nogle tvivler på nytten af EIB og har en negativ indstilling til kønslighed.
Forældreorganisationer (AMAPAFAS)	Har til opgave at deltage i skolens arbejde, herunder aktiviteter ift. MM.	Interesserede i at deres børn klarer sig godt i skolen, får en bedre ernæring.		Generelt motiverede for at forbedre forholdene i skole og lokalsamfund.	Mangler viden om og erfaring med deltagelse i politiske beslutningsprocesser.
Bondefællesskaber	Deltager i projektaktiviteter - markedsdage. Kopierer landbrugsmetoder mv., som introduceres i skolen	Interesserede i aktiviteter, der kan bidrage til lokalsamfundets udvikling.		Stor interesse for nye landbrugsmetoder og hønse-, ørred- og marsvineavl.	Mangler viden om og erfaring med deltagelse i politiske beslutningsprocesser

CONEI (skoleråd)	Udarbejder mål og prioriteringer for skolen. Skal støtte implementeringen af MM på skolen.	Interesserede i at sikre en uddannelse af kvalitet på den lokale skole.		Generelt motiverede for at forbedre forholdene på skolen.	Mangler erfaring med fortalerarbejde og at stille forslag til de kommunale partipartoriske budgetter.
COPALE (Lokale partipartoriske uddannelsesråd)	Skal sikre gennemsigtighed og medindflydelse i undervisningsmæssige anliggender. Har ansvar for udformning af Lokale Uddannelsesprojekter, hvor MM inkluderes.	Interesserede i at sikre en uddannelse af kvalitet på skoler i kommunen.		Pachatusan sidder med i alle de 5 COPALE, som er omfattet af projektet, og har god relation til både UGELs og de øvrige CSO'er i rådet.	Mange forskellige aktører repræsenteret i rådene, som hver især har deres særlige interesser.
COPARE (det Regionale partipartoriske uddannelsesråd)	Skal sikre gennemsigtighed og medindflydelse i undervisningsmæssige anliggender. Ansvar for udformning af PER.	Interesserede i at sikre en uddannelse af kvalitet på skoler i regionen.		Pachatusan sidder med i COPARE og har god relation til både DREC og øvrige CSO'er i rådet.	Mange forskellige aktører repræsenteret i rådet, som hver især har deres særlige interesser.
Lærerseminarer	Uddanner kommende lærere til at kunne anvende MM metoder.	Interesserede i nye, innovative pædagogiske metoder.		Pachatusan har tidligere haft et godt samarbejde med lærerseminarerne (indtil de midlertidigt lukkede). Er genåbnet.	
De fire NGO'er som Pachatusan skal lave fortalervirksomheds strategi sammen med	Lokale NGO'er som samarbejder med Pachatusan om at lave en fortalervirksomhedsstrategi for uddannelse af kvalitet.	Har interesse for at udnytte MM i egne projekter. Ser MM som meget central for hele regionen.	Der er alment frygt for at samarbejde med andre NGO'er, for at man mister noget af sit eget.	Har stort kendskab til regionen – sprog, kultur og befolkningsgrupper generelt	
Fe y Alegría	Lokal NGO som bl.a. skal lave workshops med Pachatusan, regionale og kommunale myndigheder og DAC-lærere om køn og EIB	Ønsker at forbedre levevilkår for den quechuatalende befolkning i Cusco regionen Ønsker at forbedre forståelsen mellem befolkningsgrupper i regionen		Meget viden om og erfaring med arbejde med køn og EIB i Cusco regionen	

C. PROJEKTBEKRIVELSE

C.1 Målgruppe og deltagere

Projektets primære målgruppe består af:

- 108 lærere i 25 projektskoler i 8 kommuner i Cusco regionen
- 25 DAC-lærere – én fra hver af de 25 projektskoler
- 25 DAC-lærere fra tidligere projektskoler
- 25 forældregrupper med i alt 1250 deltagere (650 mænd og 600 kvinder)
- 270 repræsentanter for de 25 bondefællesskaber i projektets 8 kommuner
- 8 specialister fra DREC (den regionale uddannelsesinstans) i Cusco region
- 32 specialister fra UGELs (de kommunale uddannelsesinstanser) i projektets 8 kommuner
- 5 medlemmer af projektteamet i Pachatusan
- 2120 elever i de 25 projektskoler

Projektets sekundære målgruppe består af:

- 4 CSO'er inden for uddannelsesområdet i alt 38 medlemmer (Kallpa, Tarea, Fe y Alegría og Ipedehp)
- 56 embedsmænd i de 8 projektkommuner
- 4 embedsmænd i regionalregeringen i Cusco
- Indbyggerne i Cusco-regionen

C.2 Projektets målsætninger og succeskriterier (indikatorer)

Projektets overordnede mål	
Regionale og kommunale myndigheder implementerer Moray-modellen i skoler i Cusco-regionen.	
Konkrete projektmål	Indikatorer
Projektmål 1 Den 1.1 2016 findes der, i Cusco regionen, 25 demonstrationsskoler, hvor MM er bæredygtigt implementeret.	<u>Indikatorer som primært referer til 'demonstrationsskoler':</u> 1.1 Ved projektets afslutning har 75 % af eleverne på de 25 projektskoler et forbedret niveau i læsning og matematik i forhold til skoler udenfor projektet. ¹⁴ Verifikation: Testresultater på projekt- og andre skoler efter projektperioden. 1.2 Ved projektets afslutning har 90 % af eleverne på de 25 projektskoler en forbedret ernæringsmæssigtilstand i forhold til skoler udenfor projektet. Verifikation: Målinger foretaget på projekt- og andre skoler efter projektperioden. 1.3 Ved projektets afslutning har 25 forældregrupper deltaget i minimum 5 årlige pædagogiske eller praktiske aktiviteter på de 25 projektskoler. Verifikation: Mødereferater/interview. 1.4 Ved projektets afslutning har 90 % af lærerne på de 25 skoler integreret MM i deres undervisningsplanlægning og informeret kommuner om MM. Verifikation: Lærernes undervisningsplaner og mødereferater. <u>Indikatorer som primært referer til 'det bæredygtige':</u> 1.5 Ved projektets afslutning har de 8 projektkommuner indskrevet implementeringen af MM på de 25 skoler i deres budgetter Verifikation: Kommunale budgetter 1.6 Ved projektets afslutning har de 25 projektskoler indskrevet MM i skolernes uddannelsesplaner (PEI) Verifikation: Skolernes uddannelsesplaner 1.7 Der er etableret et efteruddannelsessystem ift. MM i et samarbejde mellem UGELs, DAC-lærere og skolerne. Verifikation: Planer for efteruddannelse
Projektmål 2 Den 1.1 2016 udøver forældreorganisationer (AMAPAFAS), bondefællesskaber og CSO'er et koordineret pres mod regionale og kommunale myndigheder i Cusco regionen med henblik på at sikre en uddannelse af kvalitet.	2.1 Ved projektets afslutning har 5 uddannelses-NGO'er i Cusco implementeret den fælles fortalervirksomhedsstrategi rettet mod regionale og kommunale myndigheder Verifikation: Fortalervirksomhedsstrategi, samt mødereferater og planer for fortalervirksomhed. 2.2 Ved projektets afslutning har forældreorganisationer, bondefællesskaber og CSO'er i fællesskab gennemført fælles kampagner om uddannelse af kvalitet på regionalt og kommunalt niveau (fx markedsudstillinger, deltagelse i kommunale bestyrelsesmøder, foretræde for regionale og kommunale myndigheder, møder med UGEL og DREC) Verifikation: Planer og deltagerlister 2.3 Ved projektets afslutning har forældreorganisationer, bondefællesskaber og CSO'er informeret om MM og uddannelse af kvalitet i radio- og tv-programmer og offentlige møder Verifikation: Liste over udsendte radio- og tv-programmer samt offentlige møder
Projektmål 3 D.1.1.2016 er der sikret finansiering til implementeringen af MM på skoler uden for projektet	3.1 Ved projektets afslutning er implementeringen af MM i 20 nye skoler indskrevet i de 8 kommuners budgetter for 2016-19. Verifikation: De kommunale budgetter og/eller kommunale aftaler. 3.2 Ved projekts afslutning er der godkendt minimum 5 lokale uddannelsesprojekter med fokus på MM med finansiering af kommunale myndigheder. Verifikation: De godkendte uddannelsesprojekter.

¹⁴ Projektet garanterer 25 skoler. Hvis enkelte skoler falder fra undervejs, vil disse blive erstattet af andre skoler i samme kommune.

C.3 Resultater (outputs) og projektaktiviteter

Projektmål	Resultater	Aktiviteter
Projektmål 1 Den 1.1 2016 findes der, i Cusco regionen, 25 demonstrations-skoler, hvor MM er bæredygtigt implementeret.	<p>1.1. DREC's specialister støtter aktivt Moray-modellen ved at indskrive den i "den regionale uddannelsesplan på mellemlang sigt", i de "diversificerede regionale curriculi" samt i de "regionale uddannelsesårsplaner".</p> <p>1.2 UGEL's specialister har kvalifikationerne til at støtte implementeringen, vejledningen i og monitoreringen af MM på skolerne.</p> <p>1.3 Lærerseminarerne (ISP) inddrager MM i undervisningen af kommende lærere.</p> <p>1.4 DAC-lærere er anerkendt af de regionale og lokale uddannelsesinstanser og udgør en integreret del af myndighedernes implementering af Moray-modellen.</p>	<p>1.1.1 Pachatusan underskriver en samarbejdsaftale med DREC vedrørende implementeringen af MM i skoler i Cusco regionen</p> <p>1.1.2 Pachatusan koordinerer implementeringen af MM på 25 skoler med DREC.</p> <p>1.1.3 Pachatusan deltager i udarbejdelsen af regionale diversificerede curriculi (DCR) og advokerer for MM's inkorporering heri.</p> <p>1.1.4 Pachatusan kapaciterer DREC's specialister i MM.</p> <p>1.1.5 Pachatusan deltager i møder afholdt af COPARE sammen med NGO'er, der arbejder med samme temaer.</p> <p>1.1.6 Pachatusan deltager i udarbejdelsen af DREC's årlige uddannelsesplaner (POA, Plan Operativo Anual) for at få MM inkluderet.</p> <p>1.1.7 Pachatusan deltager i evalueringen af "den regionale uddannelsesplan på mellemlang sigt" (2012-16), og i udarbejdelsen af planen for 2017-2021.</p> <p>1.2.1 Pachatusan underskriver en samarbejdsaftale med 8 UGELs vedrørende implementeringen af MM i skoler i Cusco regionen</p> <p>1.2.2 Pachatusan advokerer i COPALE for kvalitet i uddannelse og MM.</p> <p>1.2.3 Pachatusan afholder en række møder med UGELs med henblik på at få MM indskrevet i de lokale uddannelsesinstansers årsplaner (POA).</p> <p>1.2.4 Pachatusan koordinerer implementeringen af MM på 25 skoler med UGELs.</p> <p>1.2.5 Pachatusan kapaciterer UGEL's specialister i MM.</p> <p>1.2.6 Pachatusan gennemfører i samarbejde med UGELs fælles monitoreringsbesøg på skolerne.</p> <p>1.2.7 Pachatusan deltager i udarbejdelsen af UGEL's POA for at få MM inkluderet.</p> <p>1.3.1 Pachatusan gennemfører møder med ISP omkring inddragelse af MM i deres undervisningsplaner.</p> <p>1.3.2 Pachatusan bidrager til opførelsen af en køkkenhave hos ISP.</p> <p>1.3.3 Pachatusan kapaciterer ISP's undervisere i MM.</p> <p>1.3.4 Pachatusan og ISP's undervisere støtter elever i at finde praktikantstillinger på MM-skoler.</p> <p>1.3.5 Pachatusan og ISP's undervisere foretager monitorering i den pædagogiske implementering af MM på de skoler, hvor der er praktikanter.</p> <p>1.4.1 Pachatusan afholder en række arbejds møder med DREC og UGELs vedrørende anerkendelsen af DAC-lærere.</p> <p>1.4.2 Pachatusan indgår aftale med DREC og UGELs vedrørende anerkendelsen af DAC-lærere.</p> <p>1.4.3 DAC-lærere kapaciteres i kollegial supervision af repræsentant fra AXIS.</p> <p>1.4.4 DAC-lærere kapaciteres i MM af Pachatusan.</p> <p>1.4.5 DAC-lærere monitorerer, i koordination med UGEL, DREC og Pachatusan, implementeringen af MM på de 25 skoler.</p> <p>1.4.6 Pachatusan præsenterer en teknisk rapport for DREC, som dokumenterer DAC-lærernes rolle i implementeringen af MM – dette som baggrund for DREC's certificering af</p>

	<p>1.5. De 25 udvalgte skoler råder over lærermaterialer i Moray-modellen (inden for køn, tosproget interkulturel uddannelse, produktion og pædagogik), som er valideret af DREC.</p> <p>1.6. Lærere på projektets 25 skoler anvender metoderne i Moray-modellen.</p> <p>1.7. Forældreorganisationer deltager aktivt i de</p>	<p>lærerne.</p> <p>1.5.1 Pachatusan og DAC-lærere kapaciteres af Fe y Alegría i temaerne “køn og tosproget interkulturel uddannelse” – seks kapaciteringer i hvert tema, hver af en varighed på 2-3 dage.</p> <p>1.5.2 Pachatusan arbejder for inddragelse af temaet køn i lærernes undervisningsplaner.</p> <p>1.5.3 Pachatusan arbejder for inddragelse af temaet tosproget interkulturel undervisning i lærernes undervisningsplaner.</p> <p>1.5.4 Pachatusan og DAC-lærere udarbejder, i samarbejde med Fe y Alegría, lærermaterialer vedrørende tosproget interkulturel uddannelse, som er tilpasset MM.</p> <p>1.5.5 Pachatusan og DAC-lærere udarbejder, i samarbejde med Fe y Alegría lærermaterialer vedrørende køn, som er tilpasset MM.</p> <p>1.5.6 Materialerne vedrørende køn og tosproget interkulturel uddannelse valideres af DREC.</p> <p>1.5.7 Pachatusan og DAC-lærere monitorerer og støtter lærerne i anvendelsen af metoder vedr. køn og tosproget interkulturel undervisning i klasselokalet.</p> <p>1.5.8 Pachatusan og DAC-lærere præsenterer manualerne for DREC, som evaluerer og validerer dem.</p> <p>1.5.9 Materialer vedr. køn valideres af DREC.</p> <p>1.5.10 Udgivelse af manualer vedr. køn og tosproget interkulturel undervisning.</p> <p>1.5.11 Møder med DREC’s specialister mhp. at deltage i udarbejdelsen af regionale manualer i temaerne køn og tosproget interkulturel undervisning.</p> <p>1.5.12 Pachatusan deltager i udarbejdelsen af regionale manualer omkring køn og tosproget interkulturel undervisning (fra DREC).</p> <p>1.5.13 Pachatusan systematiserer arbejds erfaringer med køn og tosproget interkulturel undervisning i MM.</p> <p>1.6.1 Pachatusan, DAC-lærere og Fe y Alegría kapaciterer i fællesskab lærere på projektets skoler i køn og tosproget interkulturel uddannelse.</p> <p>1.6.2 Pachatusan og DAC-lærere støtter og monitorerer lærernes inkorporering af MM i undervisningen i koordination med DREC og UGELs.</p> <p>1.6.3 DAC-lærere kapaciteres af Pachatusan i samarbejde med ekstern konsulent fra AXIS i forældreinddragelse.</p> <p>1.6.4 DAC-lærere uddanner de øvrige lærere på de 25 skoler til i højere grad at samarbejde med forældrene om de produktive og pædagogiske aktiviteter på skolerne.</p> <p>1.6.5 I et samarbejde mellem Pachatusan, DAC-lærere og UGEL udvikles et efteruddannelsessystem for nye lærere.</p> <p>1.6.6 Pachatusan bevidstgør DAC-lærere for at de deltager i processen omkring fortalervirksomhed.</p> <p>1.6.7 DAC-lærere bevidstgør og organiserer forældreorganisationer for at de kræver en uddannelse af kvalitet over for UGEL.</p> <p>1.6.8 DAC-lærere og forældreorganisationer lægger pres på UGEL for at få MM indskrevet i lærerplaner.</p> <p>1.6.9 Pachatusan foretager to monitoreringsbesøg om året på de 12 tættest omkringliggende skoler uden for projektet og ét besøg om året på de fjerneste 13 skoler uden for projektet.</p> <p>1.7.1 Pachatusan, i samarbejde med lærerne på de enkelte skoler, informerer på fællesmøder i forældreorganisationer om MM og monitoreringen i koordination med UGEL og DREC.</p>
--	---	---

	<p>produktive og pædagogiske aktiviteter på skolerne.</p> <p>1.8 Otte udvalgte kommuner har medfinansieret implementeringen af Moray-modellen i de 25 projektskoler</p> <p>1.9 Regionalregeringen har i perioden 2013, 2014 og 2015 konstrueret infrastrukturen til 25 skoler i 8 udvalgte kommuner.</p> <p>1.10 Der er udviklet en manual til kommunernes implementering af MM</p>	<p>1.7.2 Pachatusan og Fe y Alegría bevidstgør, på møder og workshops, forældreorganisationer (AMAPAFAS) om vigtigheden af køn og tosproget interkulturel undervisning.</p> <p>1.7.3 Lærere og forældre afholder i fællesskab en række pædagogiske arrangementer med henblik på at inddrage forældrenes viden i undervisning.</p> <p>1.7.4 Forældre deltager i implementeringen og vedligeholdelsen af køkkenhaverne.</p> <p>1.8.1 Pachatusan og 8 kommuner afholder en række arbejds møder vedrørende kvalitet i uddannelse og implementering af MM.</p> <p>1.8.2 Pachatusan underskriver samarbejdsaftaler med 8 kommuner omkring finansiering af implementeringen af MM i 25 skoler.</p> <p>1.8.3 Pachatusan koordinerer implementeringen af MM på 25 skoler med de 8 kommuner, når den samlede finansiering fra regionalregering, kommuner og projekt er sikret.</p> <p>1.8.4 Pachatusan og de fem kommuner foretager i samarbejde monitorering af implementeringen af MM på de 25 skoler.</p> <p>1.8.5 Pachatusan organiserer et informationsmøde med repræsentanter for de 8 kommuner mhp. at indgå aftaler.</p> <p>1.8.6 Pachatusan udarbejder pædagogiske, produktive projekter til 8 kommuner i koordination med de kommunalt ansvarlige for social og økonomisk udvikling (Sub-gerencia de desarrollo económico y social).</p> <p>1.8.7 Pachatusan præsenterer projekterne for kommunerne. (Projektet er grundlaget for underskrivelse af aftalerne. Her lægger man op til, at kommunen forpligtiger sig til at finansiere).</p> <p>1.9.1 Pachatusan arrangerer et koordineringsmøde med regionale autoriteter via den regionale embedsmand Pablo Lusa Sicuy.</p> <p>1.9.2 Pachatusan præsenterer MM for de regionale autoriteter.</p> <p>1.9.3 Pachatusan formulerer en projektprofil i overensstemmelse med det nationale system til offentlige investeringer.</p> <p>1.9.4 Pachatusan præsenterer profilen for regionalregeringen.</p> <p>1.9.5 Pachatusan udvikler projektet (implementering af produktiv infrastruktur).</p> <p>1.9.6 Pachatusan præsenterer projektet for regionalregeringen.</p> <p>1.9.7 Pachatusan underskriver en aftale for at implementere projekt (mellem Pachatusan og regionalregering).</p> <p>1.9.8 Pachatusan og regionalregeringen afholder en række arbejds møder mhp. at indføre MM og sikre en uddannelse af kvalitet.</p> <p>1.9.9 Pachatusan og regionalregeringen udfører sammen monitoreringen af istandsættelsen af de 25 skolers haver.</p> <p>1.10.1 Pachatusan systematiserer erfaringerne med implementeringen af MM.</p> <p>1.10.2 Pachatusan udarbejder en manual ud fra de erfaringer, der er gjort med at indføre MM i nye kommuner (10 sider)</p> <p>1.10.3 Pachatusan distribuerer manualerne og ”MM-pakken” til kommunerne.</p> <p>1.10.4 Pachatusan gennemgår manualen og inddrager temaerne tosproget interkulturel undervisning og køn.</p>
--	---	--

Projekt mål	Resultater	Aktiviteter
Projekt mål 2 Den 1.1 2016 udøver forældreorganisationer (AMAPAFAS), bondefællesskaber og CSO'er et koordineret pres mod regionale og kommunale myndigheder i Cusco regionen med henblik på at sikre en uddannelse af kvalitet.	2.1 Et netværk af uddannelses NGO'er i Cusco regionen har implementeret en koordineret fortalervirksomhedsstrategi rettet mod de regionale og lokale myndigheder vedrørende arbejdet med en uddannelse af kvalitet. 2.2. Forældreorganisationer (AMAPAFAS) og bondefællesskaber i de 8 involverede kommuner er kvalificerede og organiseret til at kunne stille krav til kommunerne om en uddannelse af kvalitet, blandt andet gennem de i resultat 3.1 omtalte uddannelsesprojekter. 2.3 Der er et øget kendskab til behovene for kvalitet i uddannelse og til MM i civilsamfundet i Cusco regionen.	2.1.1 Koordineringsmøder mellem Pachatusan, Kallpa, Fe y Alegría, Tarea og Ipedehp med henblik på at udvikle en flerårig fælles strategi i forhold til fortalervirksomhed. 2.1.2 Den fælles strategi udmøntes i udarbejdelse af informationsmaterialer samt konkrete aktioner på lokalt og regionalt niveau (offentlige møder, radio- og tv-programmer, m.m.). 2.1.3 Netværket af uddannelses NGO'er mødes med de regionale og lokale myndigheder med henblik på at identificere behov og muligheder i samarbejdet mellem myndigheder og civilsamfund. 2.1.4 Pachatusan deltager i Netværket for støtte til decentraliseringsprocessen (Grupo Impulsor por la Decentralización). 2.2.1 Pachatusan udveksler erfaringer med andre NGO'er i Cusco (bl.a. Guaman Poma de Ayala) vedrørende arbejdet med kommunernes regeringsduelighed og de partipatoriske budgetter. 2.2.2 Pachatusan indsamler og tilpasser materiale til kapacitering af AMAPAFAS og bondefællesskaber i partipatoriske budgetter og fortalervirksomhed. 2.2.3 Pachatusan kapaciterer AMAPAFAS og bondefællesskaber i rettigheder og politiske beslutningsprocesser. 2.2.4 Pachatusan støtter AMAPAFAS og bondefællesskaber i deres fortalervirksomhed blandt andet via deltagelsen i CONEI's (skoleråd). 2.3.1 Pachatusan udarbejder, i samarbejde med alliancepartnere (Kallpa, Tarea, Fe y Alegría og Ipedehp), informationsmaterialer til radio, TV mm. om kvalitet i uddannelse – herunder MM (se desuden 2.1.2). 2.3.2 Pachatusan m.fl. formidler informationsmateriale om kvalitet i uddannelse, med fokus på MM, på regionalt og lokalt niveau. 2.3.3 Pachatusan og uddannelsesinstitutioner organiserer mad-festivaler med produkter fra køkkenhaverne for at skabe opmærksomhed om den ernæringsmæssige værdi af disse. 2.3.4 Uddannelsesinstitutionerne deltager i videnskabelig og teknologisk event med andre projekter, der relaterer sig til MM. 2.3.5 Udbredelse af erfaringer med MM gennem radio, tv i koordination med DREC. 2.3.6 Pachatusan informerer om MM via hjemmeside. 2.3.7 Pachatusan arrangerer en pressekonference.
Projekt mål	Resultater	Aktiviteter
Projekt mål 3 D.1.1.2016 er der sikret finansiering til implementeringen af MM på skoler uden for projektet	3.1 Otte kommuner støtter implementeringen af MM gennem uddannelsesprojekter (Proyectos Educativos Distritales, finansieret gennem de kommunale partipatoriske budgetter) og/eller via finansiering gennem andre kommunale	3.1.1 Pachatusan afholder koordineringsmøder med kommunale myndigheder omkring implementering af MM vha. distritale uddannelsesprojekter (Proyectos Educativos Distritales, PED) 3.1.2 Kommune, UGEL, DREC, Uddannelsråd og Pachatusan underskriver en indledende samarbejdsaftale. 3.1.3 Pachatusan tager initiativ til at oprette en multisektoral kommission i distriktet for formulering af PED. 3.1.4 Pachatusan tager initiativ til at oprette en teknisk komité til formuleringen af PED med udgangspunkt i MM.

	budgetposter.	<p>3.1.5 Pachatusan deltager i workshops med fokus på formulering af PED.</p> <p>3.1.6 Pachatusan og andre præsenterer PED for lokale stakeholders (offentlig høring).</p> <p>3.1.7 Pachatusan og andre præsenterer projektet for kommunale embedsmænd.</p> <p>3.1.8 Pachatusan og andre følger op på kommunal evaluering af indleverede forslag.</p> <p>3.1.9 Pachatusan og andre udfører informationsarbejde mod nye kandidater til kommunalvalg.</p> <p>3.1.10 Pachatusan underskriver samarbejdsaftaler med kommuner ang. finansiering af MM på nye skoler.</p>
--	---------------	---

C.4 Strategi: Hvordan hænger projektet sammen?

Projektets strategi bygger på de tre komponenter i "Udviklingstrekanten": Strategiske ydelser, Organisatorisk kapacitet og Fortalervirksomhed.

De tre komponenter er tæt forbundne og påvirker hinanden gensidigt. Siden projektets begyndelse i 2004, har de tre komponenter haft forskellig vægt. I de første år var fokus på strategiske ydelser i form af at udvikle MM, producere lærematerialer, kapacitere lærere og anlægge skolehaver, mens de andre to komponenter har fyldt mindre. I de senere år har der været øget fokus på organisatorisk kapacitet og fortalervirksomhed.

Dette fokus fortsættes og intensiveres i dette fjerde projekt, hvor det primære fokus er på evidensbaseret fortalervirksomhed med henblik på at sikre modellens lokale forankring og bæredygtighed. De to øvrige komponenter indgår dog fortsat som væsentlige elementer og forudsætninger for at nå dette mål.

Strategien er baseret på tre overordnede elementer, som tilsammen skal sikre MM's bæredygtighed:

- 1) Etablering af demonstrationsskoler som evidens – og som redskab for fortalervirksomhed.
- 2) Kapacitetsopbygning af civilsamfundet, herunder Pachatusan, især ift. fortalervirksomhedsarbejdet
- 3) Gennem fortalervirksomhed sikre MM's udbredelse på nye skoler i Cusco regionen gennem kommunalfinansierede uddannelsesprojekter.

1.

Strategiens første element indebærer etableringen af 25 demonstrationsskoler. Skolerne fungerer dels som en demonstration af MM's positive virkning på børnenes læring, trivsel, ernæring og selvværd og på lokalsamfundets udvikling, dels som en demonstration af, hvorledes MM kan implementeres på andre skoler. Demonstrationsskolerne er eksempler på 'best practise' i forhold til den pædagogiske og tekniske implementering af MM samt mht. forældreinddragelse og samarbejde med regionale og lokale myndigheder. De udgør et afgørende redskab i arbejdet med evidensbaseret fortalervirksomhed rettet mod myndigheder, forældre og lokalsamfund.

2.

Strategiens andet element indebærer samarbejde med og styrkelse af civilsamfundsorganisationer (forældreorganisationer, bondefællesskaber og andre NGO'er) med henblik på at sikre, at der skabes et koordineret og vedvarende pres og fortalervirksomhed mod regionale og lokale myndigheder, som rækker langt udover projektets levetid.

Samtidig styrkes Pachatusans evne til at indgå i alliancer og samarbejder med andre uddannelses NGO'er i regionen med henblik på at stå stærkere i fortalervirksomheden og styrke den organisatoriske bæredygtighed.

3.

Strategiens tredje element indebærer en målrettet fortalervirksomhed rettet mod kommunerne, så de forpligter sig på at implementere MM på en række nye skoler efter projektets afslutning. Det vil sige skoler udover de 25, som er en del af projektet i denne fjerde fase. Dette skal være med til at sikre MM's udbredelse på regionalt plan. En stor del af dette fortalervirksomhedsarbejde vil foregå i netværk og alliance med civilsamfundsorganisationer, hvilket samtidig bidrager til at styrke Pachatusans organisatoriske kapacitet, herunder organisationens legitimitet i forhold til målgruppen samt evnen til at indgå samarbejder med ligesindede organisationer.

En afgrænset og fokuseret indsats

I dette fjerde projekt fokuseres indsatsen, som skal sikre projektets bæredygtighed. Indsatsen koncentrerer sig nu om 8 kommuner i stedet for 15, og antallet af skoler reduceres fra 50 til 25. De 8 kommuner er valgt ud fra det primære kriterium, at de har udvist en særlig positiv indstilling over for projektet, har støttet arbejdet økonomisk i tredje del af projektet og har udtrykt ønske om at få modellen udbredt til flere skoler i kommunen. I hver af de 8 kommuner vil skolerne komme til at fungere som demonstrationsskoler.

De udvalgte skoler er på 2 forskellige stadier i forhold til implementeringen af MM:

7 af de 25 skoler har allerede implementeret modellen og er nu selvkørende, lærerne udviser generelt gode kompetencer i implementeringen af MM, og køkkenhaverne er bæredygtige.

18 skoler har implementeret modellen, men har fortsat behov for støtte i forhold til det pædagogiske såvel som det produktive arbejde.

På denne måde tjener skolerne på forskellig vis som demonstration for myndigheder og andre skoler. Den første kategori af skoler udgør eksempler på 'best practises'. Den anden kategori af skoler kan illustrere de behov, der er for faglig supervision og monitorering for skoler på et mellemtrin.

De 25 projektskoler (fra sidste projektperiode), som ikke bliver en del af den fokuserede indsats i dette projekt, vil i meget begrænset omfang modtage støtte fra Pachatusan. Der vil undtagelsesvist blive tale om skolebesøg. Rådgivningen vil primært bestå i at skolernes lærere, DAC-lærere, inspektører opsøger Pachatusan med henblik på råd og vejledning.

Lærerne vil dog tilbydes at kunne deltage i de kurser projektet gennemfører centralt i Cusco.

Indsatsen i dette projekt.

For at sikre at MM overtages af lokale kræfter og udbredes på regionalt niveau, sættes der ind med en indsats bestående af følgende komponenter:

- Sikring af myndighedsopbakning og institutionalisering af MM
- Opbygning af myndigheders og seminarielæreres kapacitet til at implementere og undervise i MM
- Uddannelse, træning og formel anerkendelse af DAC-lærere som uddanner andre lærere i MM
- Styrkelse af køn og TIU herunder udvikling af lærermaterialer
- Fortsættelse og styrkelse af samarbejdet med civilsamfundsorganisationer
- Styrkelse af forældreorganisationer og bondefællesskaber som fortalere for uddannelse af kvalitet
- Sikring af finansiering og udvikling af finansieringsmodel på kommunalt og regionalt niveau.

Sikring af myndighedsopbakning og institutionalisering af MM

Med henblik på at opnå MM's implementering i det formelle regionale uddannelsessystem, arbejdes der i dette projekt på, at modellen indskrives i de regionale diversificerede curricula, i den regionale uddannelsesmyndigheders uddannelsespolitiske plan på mellemlangt sigt samt i de to instansers årlige uddannelsesplaner. En del af dette fortalrararbejde gennemføres gennem deltagelse i det regionale og de lokale partcipatoriske uddannelsesråd (COPARE og COPALE), hvor civilsamfundsaktører har mulighed for at bidrage aktivt i formuleringen af de regionale og lokale uddannelsespolitikker. Pachatusan deltager allerede aktivt i disse råd og har skabt et godt samarbejde med de andre deltagende civilsamfundsaktører. En anden del af fortalrarbejdet indebærer jævnlige møder mellem Pachatusan og repræsentanter for de to instanser samt andre aktiviteter såsom fælles monitoreringsbesøg og støtte til formuleringen af lokale uddannelsesplaner (PEL).

Opbygning af myndigheders og seminarielæreres kapacitet til at implementere og undervise i MM

Ved dette projekts afslutning vil den pædagogiske implementering og monitorering af MM være overdraget til de regionale og lokale uddannelsesinstanser med inddragelse af og støtte fra DAC-lærerne. Det kræver, at uddannelsesinstanserne har et indgående kendskab til MM, samt at de har kvalifikationerne til at støtte implementeringen, vejledningen i og monitoreringen af MM på skolerne.

For at opnå dette gennemføres en række workshops, hvor Pachatusan kapaciterer specialister fra DREC og UGELS i MM. Samtidig foretages en række fælles monitoreringsbesøg på skolerne, hvorved specialisterne får en 'hands-on' indføring i modellens principper.

Med henblik på at sikre projektets langsigtede pædagogiske bæredygtighed genoptages samarbejdet med lærerseminarerne. Som en del heraf kapaciteres seminarielærere i MM, og Pachatusan og lærere støtter de studerende i at finde praktikpladser på MM skoler.

Uddannelse, træning og formel anerkendelse af DAC-lærere som uddanner andre lærere i MM

I dette projekt vil de særligt uddannede DAC-lærere fortsat spille en afgørende rolle ift. at sikre bæredygtigheden af MM. Med henblik på at sikre, at de har de nødvendige kompetencer til at kunne uddanne andre lærere efteruddannede de i MM. Derudover vil AXIS være ansvarlig for afholdelse af workshops for DAC-lærerne i kollegial supervision, hvilket skal være med til at sikre dem konkrete redskaber og metoder til

monitoreringen af andre lærere. AXIS bidrager ligeledes til at styrke forældreinddragelsen i det pædagogiske og produktive arbejde på skolerne gennem afholdelse af workshops for Pachatusan og DAC-lærere samt gennem udarbejdelse af konkret øvelsesmateriale.

I de foregående projektperioder har DAC-lærerne modtaget et mindre beløb af Pachatusan for deres arbejde. Det vil fortsat være tilfældet i en første indledende periode af dette projekt. Sideløbende arbejdes der dog på at sikre, at de indarbejdes i de lokale og regionale myndigheders implementering af modellen, således at de på sigt udgør en integreret del heraf. Det sker bl.a. ved at arbejde for, at DAC-lærere officielt anerkendes af DREC og UGELs som uddannelsesvejledere (monitorer). Det vil indebære prestige samt et lille økonomisk tilskud fra myndighedernes side. Der arbejdes samtidig på, at DAC-lærerne indskrives i distriktsuddannelsesprojekterne, hvorved de får en central rolle i forhold til at vejlede og monitorere implementeringen af MM på skolerne.

Styrkelse af køn og TIU herunder udvikling af lærematerialer

Et væsentligt element i forhold til at sikre bæredygtigheden af en samlet MM er at styrke kønsaspektet samt indsatsen relateret til TIU. Dette sker i samarbejde med lokale og nationale samarbejdspartnere, bl.a. gennem samarbejde med NGO'en, Fé y Alegría.

Indsatsen inden for køn og TIU består af holdningsbearbejdning, metodeudvikling og kapacitetsopbygning af Pachatusan, DAC-undervisere og lærere. Som et første led i strategien kapaciteres Pachatusan og DAC-lærere i hvert af de to temaer gennem en række workshops, indeholdende bevidstgørelse, kompetenceopbygning og træning. Herefter bistår Fé y Alegría Pachatusan i udarbejdelsen af to lærermanualer, som beskriver, hvordan kønsaspektet og TIU kan integreres i undervisningen. Når DAC-lærere og Pachatusan er trænet, og materialerne er udviklet, påbegyndes kapaciteringerne af de øvrige lærere i projektets skoler. De første kapaciteringer gennemføres af Fé y Alegría, Pachatusan og DAC-lærere i fællesskab, for at partner og DAC-lærere kan prøve kræfter med opgaven under supervision og med råd og vejledning fra Fé y Alegría. Herefter overtager Pachatusan og de særlige DAC-lærere opgaven i koordination med specialister fra UGELs.

Hvis der skal rokkes ved faste og indgroede kønsforestillinger i landsbysamfundene, er det ligeledes vigtigt at arbejde med forældrenes holdninger og praksisser. Derfor gennemføres der oplysningsaktiviteter i lokalsamfundene samt workshops for forældre.

Fortsættelse og styrkelse af samarbejdet med civilsamfundsorganisationer

I projektet, hvor størstedelen af indsatsen udgøres af fortalrararbejde, vil der være fokus på at fortsætte og udbygge det samarbejde, der allerede er etableret med andre uddannelses NGO'er i regionen (bl.a. Tarea, Fé y Alegría, Kallpa, Plan International), civilsamfundsaktører i regionale og lokale uddannelsesråd og -netværk (COPARE og COPALE), fagforeninger, forældreorganisationer og bondefællesskaber. Det vil ske gennem fortsat engagement i relevante råd og udvalg og skabelsen af nye alliancer med andre civilsamfundsaktører, som bl.a. skal resultere i implementeringen af en fælles fortalervirksomhedsstrategi overfor myndighederne. Det vil ligeledes ske gennem en kraftig styrkelse af samarbejdet med forældreorganisationer og bondefællesskaber.

Styrkelse af forældreorganisationer og bondefællesskaber som fortalere for uddannelse af kvalitet

Som en væsentlig del af strategien for at sikre bæredygtigheden af MM sættes der ind med en intensiv indsats rettet mod forældreorganisationer og bondefællesskaber. Formålet er at sikre deres aktive støtte til MM og at de udøver et vedvarende pres på myndigheder og skoler for at sikre en uddannelse af kvalitet. Pachatusan har allerede gode relationer til begge målgrupper og solid erfaring med fortalrarbejdet. Samtidig kvalificeres og styrkes indsatsen yderligere ved at inddrage andre NGO'ers erfaringer på området.

Strategien indebærer en kombination af oplysning, træning og rådgivning, hvorigenennem forældre og lokalsamfund vil få indsigt i deres rettigheder såvel som pligter ift. deres børns uddannelse. Første trin er oplysningsaktiviteter, hvorigenennem forældreorganisationer og bondefællesskaber opnår øget kendskab til MM og deres børns rettigheder i forhold til uddannelse. Andet trin er træning i fortalrarbejde, herunder hvilke kanaler de kan gøre brug af for at opnå indflydelse ift. kommunernes partcipatoriske budgetter og UGELs. Tredje trin er støtte og rådgivning i forhold til formuleringen og igangsættelsen af konkrete initiativer.

Med henblik på at sikre bæredygtigheden af initiativerne, vil Pachatusan og allierede NGO'er i en indledende periode, støtte forældreorganisationer og bondefællesskaber ved at sidde med i de råd, hvor de har mulighed for at gøre deres stemme gældende på henholdsvis skoleniveau (CONEI), kommunalt niveau (COPALE) og regionalt niveau (COPARE).

Sikring af finansiering og udvikling af finansieringsmodel på kommunalt og regionalt niveau.

Det er målet, at de regionale og kommunale myndigheder overtager den fulde finansiering af MM. For at opnå dette arbejdes der i projektperioden fra 2013 til og med 2015 ud fra en sam-finansieringsmodel, hvor kommunerne og den regionale regering i de første 2 år finansierer omkostningerne til materialer og projektet bidrager med finansiering af den pædagogiske indsats. I det sidste år udfases projektets finansiering gradvist, således at myndighederne ved projektets udløb vil have overtaget den fulde finansiering af MM på de 25 skoler.

Med henblik på at opnå modellens udbredelse på **nye** skoler fra og med 2016, arbejdes der sideløbende med at udvikle og opnå godkendelse af otte distriktsuddannelsesprojekter PED (Proyectos Educativos Distritales), som finansieres gennem de kommunale participatoriske budgetter.

Det regionale niveau

Hidtil har indsatsen ift. at opnå lokal finansiering af MM været rettet mod kommunerne af den primære årsag, at det har været vanskeligt at få "hul igennem" til den regionale regering. Kommunerne er fortsat tiltænkt den primære rolle i forhold til at sikre modellens økonomiske og pædagogiske bæredygtighed, men regionalregeringen har nu åbnet op for et tættere samarbejde, herunder en medfinansiering af MM. Regionalregeringen er kommet med positive tilkendegivelser ift. MM og har i juli 2012 underskrevet en hensigtserklæring om at støtte implementeringen heraf. Samtidig er regionalregeringen allerede sat under pres, både fra den nationale regering og fra regionalregeringens egne uddannelsesembedsmænd (DREC). Dette gunstige moment udnyttes til at sikre medfinansiering af de 25 projektskoler gennem underskrivelsen af en samarbejdskontrakt.

Det kommunale niveau

På det kommunale niveau arbejdes der med en dobbeltsidet strategi. På den ene side vil Pachatusan arbejdes der på at forny og forbedre de eksisterende samarbejdsaftaler med kommunerne, så de inkluderer et større antal skoler og indebærer en væsentlig større finansieringsandel. For at nå dette mål foretages et intensivt fortalerarbejde fra Pachatusans side i forhold til borgmestere og kommunale embedsmænd. Ni kommuner (heriblandt de 8 som er inkluderet af dette projekt) har allerede vist sig villige til at bidrage til implementeringen af modellen på et antal af kommunens skoler. De bidrog i sidste projektperiode med i alt 260.000 kr. – heraf 40.000 via den mandskabsmæssige støtte og 220.000 til diverse materialer. (Når projektet ikke fokuserer på alle disse 9 kommuner skyldes det de logistiske problemer der er forbundet med den 9. kommune, som lige 1½ dags rejse fra Cuzco).

Distriktsuddannelsesprojekter" (PED: proyectos educativos distritales),

Pachatusan vil arbejde på at opnå finansiering til implementering af MM gennem "distriktsuddannelsesprojekter", som finansieres gennem de kommunale participatoriske budgetter.

Distriktsuddannelsesprojekter løber over en længere årrække og er uafhængige af skiftende borgmestere og embedsmænd. Derudover formuleres projekterne af forskellige civilsamfundsaktører (forældregrupper, bondefællesskaber, NGO'er m.fl.) i fællesskab, og har således en stærk lokal forankring. Målet er, at der ved udgangen af 2015 er udviklet og godkendt 8 distriktsuddannelsesprojekter, som inkluderer 15 nye skoler.

For at opnå dette, arbejdes der med at styrke forældregrupper og bondefællesskabers deltagelse i demokratiske beslutningsprocesser, ligesom der arbejdes på at udbrede kendskabet til MM i civilsamfundet, blandt andet gennem forskellige informationsaktiviteter og Pachatusans vedvarende tilstedeværelse i diverse NGO netværk og uddannelsesråd.

For at styrke bæredygtigheden af MM sættes der ligeledes ind med et betydeligt fortalerarbejde over for nye kandidater forud for kommunevalg med henblik på at sikre, at de prioriterer uddannelsesområdet i deres kommune. Denne indsats gennemføres i samarbejde med andre NGO'er, forældreorganisationer og bondefællesskaber.

C.5 Udfasning og bæredygtighed

Udfasning

Denne sidste projektperiode vil forløbe over tre år med en massiv indsats i de første år og en gradvis nedtrapning af såvel aktiviteter som bemanding i det efterfølgende år.

Sideløbende med at myndighederne overtager en stadig stigende del af finansieringen af MM på de 25 skoler, vil der ske en løbende overdragelse af ansvaret for den pædagogiske og landbrugstekniske implementering af modellen til de regionale og lokale uddannelsesmyndigheder med betydelig støtte fra DAC-lærerne, som vil være officielt anerkendte af DREC og UGELs som særlige uddannelsesvejledere. Denne gradvise overdragelse skal sikre, at myndighederne ved projektets udløb har indtænkt MM på nye

skoler i deres budgetter, og at de har den viden og de kompetencer, der skal kunne implementere og videreføre modellen på regionens skoler. Dermed sikres, at MM overtages og videreføres af lokale kræfter.

Pachatusan

Igennem projektet og partnerskabsaktiviteten i juli 2012 vil Pachatusan have opbygget et netværk og et øget samarbejde med andre NGO'er inden for uddannelsesområdet – lokale, nationale og internationale – hvilket vil styrke muligheden for fælles initiativer og projekter i fremtiden. Organisationen anses allerede som en kompetent aktør og sparringspartner af regionale og lokale myndigheder, og det forventes, at dette samarbejde vil være yderligere styrket ved udgangen af projektet. Hermed følger også muligheden for, at Pachatusan inddrages som konsulent i myndighedernes arbejde på uddannelsesområdet. Pachatusan har desuden tidligere gennemført indtægtsgenererende aktiviteter i form af efteruddannelses-kurser for lærere i Cusco regionen, hvilket er noget, der forventes genoptaget med udfasningen af projektmidlerne. Af det tætte samarbejde med AXIS følger også, at Pachatusan vil blive styrket som organisation, såvel administrativt som organisatorisk, ligesom organisationen vil have styrket sin evne til at formulere og koordinere udviklingsprojekter. Dette vil alt andet lige øge mulighederne for at opnå mere diversificerede finansieringskilder.

Disse forhold vil bidrage til, at Pachatusan efter projektet vil stå stærkere som organisation, og at den aktuelle afhængighed af AXIS vil være brudt.

Bæredygtighed

Projektet forventes at føre til, at implementeringen af MM overtages helt og fuldt af regionale og lokale myndigheder efter projektets afslutning. Dermed vil der blive undervist efter MM på de 25 skoler, som er en del af projektet, ligesom kommunerne vil allokere de nødvendige budgetmidler til implementeringen af MM på nye skoler.

Økonomisk bæredygtighed: I projektperioden fra 2013 til og med 2015 arbejdes der ud fra en samfinansieringsmodel, hvor de 8 kommuner, den regionale regering og projektet hver især bidrager med en andel af de samlede udgifter forbundet med implementeringen af MM i de 25 skoler. Efter de to første år udfases projektets finansiering af implementeringen af modellen, således at myndighederne ved projektets udløb i slutningen af 2015, vil have overtaget den fulde finansiering af MM på de 25 skoler. Sideløbende arbejdes der på at sikre modellens udbredelse på en række nye skoler fra og med 2016, primært gennem udviklingen og godkendelsen af 8 distriktsuddannelsesprojekter PED (Proyectos Educativos Distritales) og i mindre grad gennem MMs inklusion i de ordinære kommunale budgetter.

Politisk bæredygtighed: Pachatusan og myndighederne har allerede et godt samarbejde, og dette forventes styrket og videreudviklet i dette fjerde projekt. Regionalregering, kommuner samt regionale og lokale uddannelsesinstanser udviser interesse for at implementere MM på regionens skoler, ligesom det forventes, at flere kommuner og skoler udenfor projektet vil efterspørge støtte til implementeringen af samme.¹⁵

Videnskabelig bæredygtighed: Gennem kapacitetsopbygning af forældregrupper, bondefællesskaber, lærere og specialister fra de regionale og lokale uddannelsesinstanser opbygges en viden om MM samt om rettigheder og fortalerarbejde, som består uafhængigt af projektets fortsættelse. Blandt andet forventes det, at de specialuddannede DAC-undervisere vil være i stand til at udbrede modellen og være til inspiration for deres kollegaer langt ud i fremtiden.

Spredning af resultater og læring: Igennem de netværk Pachatusan deltager i på lokalt, regionalt og nationalt niveau, deles projektets erfaringer og resultater med NGO'er, der arbejder med uddannelse, hvilket bidrager til at styrke den samlede regionale indsats på uddannelsesområdet.

Organisatorisk bæredygtighed: Pachatusan har indgået strategiske alliancer og samarbejder med andre uddannelses NGO'er i regionen og har styrket sin evne til at formulere og koordinere udviklingsprojekter. Dette giver dem større mulighed for at diversificere sine finansieringskilder. Samtidig anses Pachatusan som en kvalificeret sparringspartner af regionale/lokale myndigheder, hvilket åbner en dør for, at de i fremtiden kan blive inddraget som konsulenter på uddannelsesområdet. Desuden udbyder Pachatusan allerede forskellige opkvalificerende kurser for nyuddannede og etablerede lærere og sikrer sig ad den vej indtægter, der ikke er relateret til AXIS. Dette vil de fortsætte med og videreudvikle i fremtiden og herigennem styrke

¹⁵ Der har allerede været en række henvendelser og interesselitkendegivelser fra skoleledere og embedsmænd fra kommuner, hvor MM endnu ikke er implementeret. Disse har udtrykt ønske om at få MM implementeret på de lokale skoler.

egen økonomisk bæredygtighed. Endelig betyder et stort frivilligt engagement, at organisationens eksistens ikke er bundet op på ekstern finansiering.

Social bæredygtighed: MM tager udgangspunkt i elevernes virkelighed og hverdag på landet, og i deres, og deres forældres, sprog, kundskaber og traditioner. Samtidig udvikles og justeres modellen løbende i dialog med de lærere, der arbejder med den i praksis, ligesom implementeringen af modellen på skolerne forudsætter accept og støtte fra forældrene. På den måde er der skabt lokalt ejerskab til modellen, ligesom det sikres, at indholdet i undervisningen har relevans for målgruppen.

Erfaringsopsamling og spredning

På baggrund af de erfaringer og resultater, der opnås i de 25 demonstrationsskoler, udarbejdes en samlet manual rettet mod regionale og lokale myndigheder, som ønsker at implementere MM i nye skoler. Manualen skal anvendes i fortalervirksomheden og gøre det let for myndighederne at få et overblik over, hvad det kræver at implementere MM, og hvordan det gribes an. Det indebærer blandt andet informationer om, hvad det koster, hvad det kræver i form af kapaciteter af lærere, hvilke materialer der er behov for, hvordan forældrene inddrages i arbejdet, hvor der kan hente hjælp til den pædagogiske og tekniske implementering osv. Denne manual vil blive distribueret rundt til samtlige kommuner i regionen, den regionale regering samt regionale og lokale uddannelsesinstanser.

Det er Pachutasan som har ansvaret for udarbejdelse af manualen, mens AXIS bidrager med faglig sparring, og i det omfang det måtte være nødvendigt, konsulentbistand.

C.6 Forudsætninger og risici

Projektets vigtigste forudsætninger er:

Myndighedernes fortsatte støtte og involvering

Projektets vigtigste forudsætninger er:

- at den Nationale Regerings opprioritering af uddannelsesområdet og særlige fokus på TIU fortsættes.
- at kommuner og den Regionale Regering prioriterer uddannelsesområdet og fastholder interessen for MM.
- at uddannelsesmyndigheder på kommunalt og regionalt niveau er i stand til at støtte implementeringen af MM på nye skoler, når projektet afsluttes.

Decentralisering

En anden forudsætning er, at den igangsatte decentraliseringsproces fortsættes. Som en del af den igangværende decentralisering gives der nu plads til, at kommunerne selvstændigt kan gennemføre initiativer inden for uddannelsesområdet. Dette muliggør, at kommuner, som ønsker at implementere MM, kan gøre det uden yderligere godkendelse fra statens side. Det muliggør desuden en større inddragelse af civilsamfundet i de politiske beslutningsprocesser. Decentraliseringen har været en politisk prioritet for skiftende regeringer, og der er ikke noget, der tyder på, at dette vil ændre sig inden for den nærmeste fremtid.

Opbakning fra civilsamfundet

En tredje forudsætning er, at forældreorganisationer, bondefællesskaber, NGO'er og andre civilsamfundsaktører støtter aktivt op om implementeringen af MM i Cusco regionen og udøver et vedvarende pres på de regionale og lokale myndigheder i forhold til at prioritere kvalitet i uddannelsen. Der er gennem de tidligere projektperioder (særligt de sidste par år) opnået et godt samarbejde med andre NGO'er i regionen, ligesom det er lykkedes at vende en noget forbeholden indstilling til projektet blandt forældre og lokalsamfund, således at størstedelen nu aktivt støtter MM. Dermed vurderer vi, at det i denne fjerde fase vil være realistisk at forvente en fortsat og styrket opbakning fra civilsamfundet.

Risici

Udskiftningen af kommunale og regionale myndigheder

Udskiftning på politiske poster, som fx borgmestere, bevirker en risici for politiske omprioriteringer. Med henblik på at imødekomme disse udfordringer rettes fortalervirksomheden også mod kommende kandidater til borgmesterposten.

På samme måde er det en risiko, at der sker omrokeringer på centrale poster i de regionale og lokale uddannelsesinstanser, og at nye embedsmænd ikke kender til og støtter MM. Dette søges imødekommet ved at få MM indskrevet i centrale, formelle uddannelsesdokumenter samt ved at kapacitere centrale civilsamfundsaktører, således at de er i stand til at stille krav til myndighederne om en uddannelse af kvalitet.

Akutte omprioriteringer af økonomiske ressourcer

Der er en risiko for kortvarig omprioritering af ressource som følge af for eksempel oversvømmelser og tørke. Den 3-årige projektperiode og fokus på institutionaliseringen af MM er designet til at imødegå, at effekten af sådanne omprioriteringer ikke får en varig negativ virkning på projektet.

Den internationale krise

Den internationale økonomiske krise kan betyde, at valutakurserne svinger meget. Dette gælder ikke specifikt dette projekt men udviklingsprojekter generelt. AXIS monitorer kursudviklingen generelt og kan justere projektet i forhold til mindre udsving. Projektbudgettet er ikke kurssikret, og vi må tage forbehold for utilstrækkelige ressourcer til projektgennemførelse som følge af alvorlige kursændringer.

D. PROJEKTORGANISERING OG OPFØLGNING

D.1 Rollefordeling for gennemførelsen af projektet

Ansvarsfordelingen mellem AXIS og Pachatusan

AXIS og Pachatusan er indbyrdes ansvarlige for projektets implementering ved følgende fordeling af ansvarsområderne:

AXIS er ansvarlig for projektets gennemførelse over for CISU og er herunder ansvarlig for de budgetlinjer, der vedrører AXIS, samt for at monitorere at de gældende retningslinjer følges. Samtidig er AXIS ansvarlig for at tilvejebringe de økonomiske midler til projektets implementering. AXIS er ydermere ansvarlig for dele af den pædagogiske kapacitetsopbygning af Pachatusan og DAC-lærerne og støtter udviklingen af en målrettet fortalervirksomhedsstrategi samt løbende organisationsudvikling.

AXIS støtter desuden med kontakter til andre uddannelses NGO'er i Peru og Bolivia samt med praktikanter og andre frivilliges deltagelse i projektet.

Pachatusan vil stå for implementeringen af projektet på lokalt plan, herunder ansættelse af personale og/eller konsulenter, implementering og monitorering af aktiviteter og de budgetlinjer, som vedrører Pachatusan. Pachatusan er ansvarlig for at afrapportere hver tredje måned til AXIS på projektets udvikling – både i henhold til projektmål og økonomi.

AXIS og Pachatusan er fælles ansvarlige for monitorering og evaluering.

Ansvarsfordeling i Pachatusan

Pachatusan's direktør, Leonidas Zevallos Echevarria, har det overordnede ansvar for projektet og dets monitorering og står i front for Pachatusan's projekthold, som består af personer med en baggrund og mange års erfaring inden for pædagogik og landbrug/agronomi samt af en sekretær og en regnskabsansvarlig. Ligeledes har direktøren det overordnede ansvar i forhold til projektets fortalervirksomhedsarbejde, som udføres i et samarbejde mellem de pædagogiske konsulenter og organisationens præsident.

Pachatusans bestyrelse og præsident, Nely Zans Alvarez, er ansvarlig for løbende at monitorere projektets drift via jævnlige møder med projektholdet og afrapportering fra projektdirektøren.

Ansvarsfordeling i AXIS

Projektholdet i AXIS består af tre tovholdere, en baggrundsgruppe, en bestyrelsesrepræsentant og en sekretariatsansat. Den sekretariatsansatte støtter projektholdet i forhold til implementering, monitorering og afrapportering. Derudover er der etableret en særlig LFA-gruppe, som kvalitetssikrer statusrapporter og afsluttende rapporter til CISU. Et medlem af AXIS' bestyrelse deltager i kvartalsmøder mellem sekretariat og tovholdere om projektets udvikling og økonomi.

De tre tovholdere er hovedansvarlige for løbende at følge op på projektet og holde en tæt kontakt til den lokale samarbejdspartner, herunder foretage årlige monitoreringsbesøg af projektet, samt udarbejde statusrapporter til CISU og forestå rekruttering, forberedelse og udsendelse af praktikanter.

Baggrundsgruppen mødes minimum én gang i kvartalet for at diskutere projektets fremdrift og udfordringer, og deltager desuden aktivt i planlægningen af monitoreringsbesøg, evalueringer og andet.

D.2 Monitorering og evaluering i projektgennemførelsen

Pachatusan's direktør har det overordnede ansvar for den løbende monitorering af projektets aktiviteter, som blandt andet foretages gennem regelmæssige besøg på projektets skoler samt gennem møder med lærere, forældre og repræsentanter for de regionale og lokale myndigheder. De indsamlede observationer diskuteres i projektholdet, og på baggrund heraf foretages eventuelle justeringer i de planlagte aktiviteter.

Projektets direktør rapporterer ca. en gang i måneden til Pachatusan's bestyrelse, som følger op på, om alt forløber planmæssigt. Bestyrelsen foretager løbende uanmeldte monitoreringsbesøg på projektets skoler. Hvis repræsentanterne for bestyrelsen observerer uregelmæssigheder eller problemer, diskuteres disse med projektholdet, som herefter foretager de nødvendige justeringer. Hvert kvartal udarbejder projektholdet finansielle og narrative rapporter om projektets fremskridt og udfordringer til AXIS.

AXIS følger op på disse kvartalsrapporter fra Pachatusan og yder teknisk rådgivning, hvis der er behov for dette. Monitoreringen vil tage udgangspunkt i det monitoringsystem, der blev introduceret i sidste projektperiode, som tager udgangspunkt i en statusopdatering i forhold til opnåelsen af mål og resultater. På den måde sikres det, at man ikke fortaber sig i gennemførelsen af enkeltaktiviteter, og mister helhedsblikket. AXIS foretager årlige monitoreringsbesøg, hvor der følges op på udfordringer og fremskridt. Disse drøftes efterfølgende i baggrundsgruppen, og der tages stilling til, hvorvidt der er behov for justeringer med henblik på at nå de opstillede resultater og projektmål. En konsulent fra AXIS vil desuden gennemføre workshops, hvor der følges op på fremskridt og udfordringer i det pædagogiske arbejde, primært ift. arbejdet med kollegial supervision, samt udbyde sparring og vejledning.

Projektet anvender Most Significant Change til monitorering og evaluering af projektet – især med henblik på at fange de uventede forandringer i udviklingen. Dette arbejde gennemføres af projektets ansvarlige i samarbejde med en AXIS-praktikant.

Ved projektets start, og hvert af de efterfølgende år, udarbejdes der en detaljeret årsplan, hvoraf det konkret fremgår hvilke aktiviteter, der gennemføres hvornår, hvem der er ansvarlig herfor, samt hvilke konkrete outputs der forventes. Årsplaner skal godkendes af AXIS, før arbejdet igangsættes.

Godkendelse af årsplan og statusrapporter er forudsætning for overførsel af økonomiske midler til videre aktiviteter.

Der vil blive gennemført en midtvejsevaluering af projektet af AXIS og Pachatusan i fællesskab, som vil indeholde en analyse af fremskridt og udfordringer samt af eventuelle behov for justeringer i den oprindelige plan.

Ved projektets afslutning vil der blive gennemført en evaluering af en ekstern konsulent. Projektet gennemgår årlige revisioner af ekstern revisor.

E. OPLYSNING

E.1 Planlægges projektrelateret oplysningsarbejde i Danmark?

Oplysningsarbejdet i Danmark tager udgangspunkt i kortfilmen 'Uddannelse af indfødte i Cusco, Peru' som AXIS fik lavet i 2009. AXIS vil udvikle et temamateriale til undervisning i samfundsfag i folkeskolens 8., 9. og 10. klasse hvor filmen danner grundlag for, at eleverne bl.a. tilegner sig viden om verdenssamfundet og kompetencer til at kunne deltage på kvalificeret vis i debatten om samfundsudviklingen (fra Undervisningsministeriets Formål for faget samfundsfag <http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Folkeskolen/2009/Faelles-Maal-2009-Samfundsfag/Formaal-for-faget-samfundsfag>). Det forventes at undervisningsmaterialet vil øge både lærernes og elevernes bevidsthed om oprindelige folks kamp for deres sproglige og kulturelle rettigheder.

Temamaterialet vil være baseret på korte informationsoplæg (film og tekst) og oplæg til diskussion og vil foreligge elektronisk på AXIS' hjemmeside sammen med filmen. Information om materialet vil blive distribueret til skoler i form af et postkort/en brochure som præsenterer temaet og undervisningsmaterialet.

AXIS' pædagogiske konsulent, som har mange års erfaring i at udarbejde undervisningsmaterialer bl.a. til forlagene Gyldendal og Alinea, vil være ansvarlig for udviklingen af temamaterialet. Andre kvalificerede frivillige i projektets baggrundsgruppe vil også kunne bidrage til denne pædagogiske udviklingsproces.

3. Budgetresumé

Budgetresumé:		valuta
Angiv de samlede omkostninger (dvs. både bidrag fra projektpuljen og bidrag fra andre)	<u>2.787.334</u>	d.kr
Heraf er bidrag fra Projektpuljen	<u>2.159.734</u>	d.kr
Heraf eventuelle andre finansieringskilder, herunder organisationens eller partnerens eventuelle egne bidrag	<u>627.600</u>	
Angiv de samlede omkostninger i lokal valuta	<u>1.161.389</u>	soles
Angiv anvendt kurs	<u>2,4</u>	soles
Hvis relevant: Angiv omfang af Projektspecifik konsulent bistand (regneark 3 i budgetformat) se også budgetvejledningen	<u>35.484</u>	d.kr

Hovedbudgetlinjer:	<u>Samlet budget</u>	<u>Finansieringsplan</u>	
		<u>Heraf Projektpuljen</u>	<u>Heraf andre</u>
1. Aktiviteter	1.264.105	636.505	627.600
2. Investeringer	168.000	168.000	
3. Udsendte medarbejdere			
4. Lokale medarbejdere	647.240	647.240	
5. Lokal administration	141.600	141.600	
6. Projekttilsyn	175.694	175.694	
7. Evaluering	15.000	15.000	
8. Oplysning i Danmark (maks. 2% af 1-7)	10.000	10.000	
9. Budgetmargin (min 6% og maks. 10% af 1-8)	179.404	179.404	
10. Projektudgifter ialt (1-9)	2.601.043	1.973.443	627.600
11. Revision i Danmark	45.000	45.000	
12. Subtotal (10 + 11)	2.646.043	2.018.443	627.600
13. Administration i Danmark (maks. 7% af 12)	141.291	141.291	
14. Total	2.787.334	2.159.734	627.600

4. BILAG

OBLIGATORISKE BILAG

Følgende bilag skal indsendes både pr. post og elektronisk:

- A. Organisationens stamdata (for den danske organisation)
- B. Organisational Fact-Sheet (for den lokale organisation)
- C. Budgetformat

Bilag B udfyldes og underskrives af den lokale partner. Det må gerne fremsendes i en kopieret/scannet version.

Følgende bilag angående den danske organisation skal indsendes pr. post:

- D. Organisationens vedtægter (AFLEVERET IFM ANDEN ASØGNING)
- E. Seneste årsberetning (DO)
- F. Senest reviderede årsregnskab (DO)

SUPPLERENDE BILAG (maks. 30 sider):

Bilagsnr.	Bilagstitel:
G	Akronymer
H	Opsummering af evaluering 2011
I	Opsummering af evaluering 2012
J	Hensigtserklæring – Regionalregering
K	Hensigtserklæring – Cusco Kommune
L	Hensigtserklæring – Nationalregering
M	Samarbejdsaftale med Fe y Alegría
N	Eksempel på kontrakt med kommune
O	Kommunal finansieringsoversigt
P	Dokumentation for deltagelse i møder med bondefællesskaber og forældreorganisationer
Q	Oversigt over vigtige uddannelsesorganer
R	Dokumentation for deltagelse i COPARE
S	Eksempel på deltagelse med UGELs og DREC
T	Dokumentation for DREC's anerkendelse af MM.

Bemærk: Alle bilag skal fremsendes i hard copy i 3 eksemplarer (Bemærk: Ingen blade, bøger, avisudklip eller ringbind – men kopi af relevante uddrag af disse).